

COI Focus

TSJETSJENIË Veiligheidssituatie

25 juni 2021 (update)

Cedoca

Oorspronkelijke taal: Nederlands

DISCLAIMER:

Dit COI-product is geschreven door de documentatie- en researchdienst Cedoca van het CGVS en geeft informatie voor de behandeling van individuele verzoeken om internationale bescherming. Het document bevat geen beleidsrichtlijnen of opinies en oordeelt niet over de waarde van het verzoek om internationale bescherming. Het volgt de richtlijnen van de Europese Unie voor de behandeling van informatie over herkomstlanden van april 2008 en is opgesteld conform de van kracht zijnde wettelijke bepalingen. De auteur heeft de tekst gebaseerd op een zo ruim mogelijk aanbod aan zorgvuldig geselecteerde publieke informatie en heeft de bronnen aan elkaar getoetst. Het document probeert alle relevante aspecten van het onderwerp te behandelen, maar is niet noodzakelijk exhaustief. Als bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet vernoemd worden, betekent dit niet dat ze niet bestaan hebben.

Alle gebruikte bronnen staan kort vermeld in een voetnoot en uitgebreid beschreven in een bibliografie achteraan het document. Bronnen die geconsulteerd maar niet gebruikt werden, staan in een lijst van geraadpleegde bronnen. In uitzonderlijke gevallen worden bronnen niet bij naam genoemd. Wie specifieke informatie uit dit document gebruikt, moet de bronverwijzing uit de bibliografie vermelden.

Publicatie of verspreiding van dit document is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

This COI-product has been written by Cedoca, the Documentation and Research Department of the CGRS, and it provides information for the processing of individual applications for international protection. The document does not contain policy guidelines or opinions and does not pass judgment on the merits of the application for international protection. It follows the Common EU Guidelines for processing country of origin information (April 2008) and is written in accordance with the statutory legal provisions.

The author has based the text on a wide range of public information selected with care and with a permanent concern for crosschecking sources. Even though the document tries to cover all the relevant aspects of the subject, the text is not necessarily exhaustive. If certain events, people or organisations are not mentioned, this does not mean that they did not exist.

All the sources used are briefly mentioned in a footnote and described in detail in a bibliography at the end of the document. Sources which have been consulted but which were not used are listed as consulted sources. In exceptional cases, sources are not mentioned by name. When specific information from this document is used, the user is asked to quote the source mentioned in the bibliography.

This document can only be published or distributed with the written consent of the Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons.

Inhoudstafel

Lijst van afkortingen	3
Inleiding.....	4
1. Beknopt overzicht van de algemene situatie	5
2. Actoren.....	7
2.1. Rebellen	7
2.1.1. Voorgeschiedenis en huidige situatie	7
2.1.2. Trek naar Midden-Oosten	9
2.2. Ordediensten	12
3. Typologie van het geweld.....	15
3.1. Aard van het geweld	15
3.1.1. Strijd ordediensten - rebellen.....	15
3.1.2. Acties ordediensten	18
3.2. Frequentie van het geweld	25
Samenvatting	28
Bibliografie.....	29

Lijst van afkortingen

CSIS	Center for Strategic and International Studies
EASO	European Asylum Support Office
ECRE	European Council on Refugees and Exiles
FSB	Federale Veiligheidsdienst (<i>Федеральная служба безопасности Российской Федерации, Federal'naya sluzhba bezopasnosti Rossiyskoy Federatsii</i>)
ICG	International Crisis Group
IS	Islamitische Staat
KTO	Antiterroristisch Operatieregime (<i>Режим Контр-террористической Операции, Rezhim Kontr-terroristicheskoy Operacii</i>)
MVD	Russisch ministerie van Binnenlandse Zaken (<i>Министерство внутренних дел, Ministerstvo Vnutrennikh Del</i>)
NAC	Nationaal Antiterroristisch Comité (<i>Национальный антитеррористический комитет, Nacional'nyy antiterroristicheskoy komitet</i>)
OMON	Speciale Mobiele Afdeling (<i>Отряд Мобильный Особого Назначения, Otryad Mobilnyy Osobogo Naznacheniya</i>)
OVSE	Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa
SKRF	Onderzoekscomité van de Russische Federatie (<i>Следственный Комитет Российской Федерации, Sledstvennyy Komitet Rossiyskoy Federacii</i>)
OSW	Ośrodek Studiów Wschodnich (Center for Eastern Studies)

Inleiding

Dit document is een actualisering van de COI Focus *Veiligheidssituatie in Tsjetsjenië* van 29 juni 2020. Voor het huidige document werd onderzoek verricht naar nieuwe evoluties in de periode juni 2020 tot 10 juni 2021.

Cedoca belicht de algemene veiligheidssituatie in Tsjetsjenië, waarbij het vooral de gewelddadige incidenten bekijkt waarbij de overheid en/of de gewapende groepen betrokken zijn. Mensenrechtenschendingen begaan buiten het kader van aanslagen door gewapende groepen en de reactie daarop door de overheid, worden slechts kort (en niet noodzakelijk exhaustief) besproken. Het is niet steeds mogelijk om een strikt onderscheid te maken tussen deze twee vormen van geweld.

In het eerste hoofdstuk geeft Cedoca een algemeen overzicht van de huidige situatie op vlak van veiligheid.

Hoofdstuk twee licht toe wie de partijen zijn die een invloed hebben op de veiligheidssituatie. In hoofdstuk drie bespreekt Cedoca welke vormen van geweld de verschillende actoren gebruiken, en of geweld in vergelijking met voorgaande jaren al dan niet vaker voorkomt.

Voor dit document raadpleegde Cedoca onder meer informatie en rapporten van internationale organisaties, internationale en lokale mensenrechtenorganisaties, onderzoeksinstituten, buitenlandse overheidsdiensten, onafhankelijke media, officiële perskanalen en overheidsgezinde media.

Meerdere bronnen verklaren dat er sinds 2012 steeds minder informatie over de veiligheids- en mensenrechtensituatie in Tsjetsjenië verschijnt. Sinds de moord op mensenrechtenactiviste Natalya Estemirova, op 15 juli 2009, hebben mensenrechtenactivisten en –organisaties hun activiteiten verminderd/teruggeschroefd. Dit en de toenemende angst bij de bevolking om te getuigen over mensenrechtenschendingen en/of geweld, leiden ertoe dat Cedoca geen volledig beeld kan geven van de gebeurtenissen in Tsjetsjenië.¹

Het onderzoek voor dit rapport werd afgesloten op 10 juni 2021.

Voor de transcriptie van Russische namen volgde Cedoca het transliteratiesysteem van de Library of Congress. Voor namen die courant in het Nederlands gebruikt worden, volgt Cedoca de courante schrijfwijze.

¹ Jamestown Foundation, 25/06/2012, [url](#); Ministerie van Buitenlandse Zaken Nederland, 04/06/2013, [url](#); Memorial Human Rights Center, 17/04/2014, [url](#); Caucasian Knot, 23/12/2020, [url](#); Caucasian Knot, 01/10/2020, [url](#)

1. Beknopt overzicht van de algemene situatie

Na het uiteenvallen van de Sovjet-Unie in 1991 verklaarde Tsjetsjenië zich onder president Dzhokhar Dudayev op 1 november 1991 onafhankelijk. In een poging Tsjetsjenië terug te brengen onder centraal Russisch gezag, stuurde toenmalig federaal president Boris Yeltsin in november 1994 militairen naar het gebied. Ondanks een enorme overmacht en hevige strijd slaagden de federale troepen er niet in Tsjetsjenië weer onder controle te krijgen. Uiteindelijk werden in augustus 1996 de vijandelijkheden beëindigd met de ondertekening van het Akkoord van Khasavyurt wat Tsjetsjenië de facto onafhankelijk maakte. In het najaar van 1999 brak het tweede Tsjetsjeens-Russische conflict uit, nadat opstandelingen onder leiding van Shamil Basaev en Ibn al-Khattab de buurrepubliek Dagestan waren binnengevallen en Rusland getroffen werd door een reeks bomaanslagen. Na het herstel van het federale gezag over het Tsjetsjeense grondgebied in de loop van 2000 streefde de Russische regering ernaar Tsjetsjenië te stabiliseren door een politiek proces van Tsjetsjenisering en normalisatie.²

In 1999 was in Tsjetsjenië een zogenoemd antiterroristisch operatieregime (KTO) ingesteld, voor het hele Tsjetsjeense grondgebied. Op 16 april 2009 heeft de voorzitter van het Nationaal Antiterroristisch Comité (NAC), Aleksandr Bortnikov, dit regime opgeheven. In de praktijk leidde de opheffing ertoe dat de verantwoordelijkheid voor het voeren van antiterroristische operaties volledig bij de republikeinse ordediensten kwam te liggen. Hoewel het regime al tien jaar van kracht was, merkten gewone burgers er in het dagelijkse leven nog maar weinig van, zodat de opheffing voor hen niets veranderd heeft. Zoals Amnesty International (AI) schrijft, waren de grootschalige militaire operaties en acties door separatisten jaren voordien al afgenomen. Sinds de opheffing in 2009 wordt een dergelijk regime enkel nog in bepaalde geografische zones voor een bepaalde duur ingesteld.³

In een eerste periode na het opheffen van het algehele KTO nam het geweld in Tsjetsjenië opnieuw toe.⁴ In 2010 is het aantal geweldincidenten in Tsjetsjenië beginnen dalen en tal van bronnen geven aan dat dit lager geweldsniveau aanhoudt, los van enkele korte fluctuaties, tot begin 2021.⁵ Voor meer informatie over veiligheidsincidenten, zie hoofdstuk [3: Typologie van het geweld](#).

In 2014 voerden de Deense asielinstanties een *fact finding mission* naar de Russische Federatie uit. Ze hadden daar een onderhoud met UNHCR over de situatie in Tsjetsjenië. UNHCR verklaarde hierbij het volgende over de veiligheidssituatie en algemene mensenrechtensituatie in de republiek:

“UNHCR in Moscow stated that although human rights violations might take place in Chechnya it is not on a scale that could explain the large outflow of Chechens asylum seekers to Europe like the sudden increase of Chechen asylum seekers in Germany in 2013. One would expect an increase of asylum seekers from Dagestan and Kabardino-Balkaria where the security situation is worse than in Chechnya, but that has not happened yet.

Massive human rights violations such as those that took place in Chechnya in 1995-1997 no longer occur in Chechnya. There is in Chechnya no visible harassment by the Chechen police or

² Ministerie van Buitenlandse Zaken Nederland, 09/04/2010, [url](#); OSW, 01/2014, pp. 14-16, [url](#); CSIS, 01/2014, [url](#), p. 5

³ Jamestown, 11/03/2011, [url](#)

⁴ Memorial Human Rights Center, 09/11/2009, [url](#)

⁵ Zie ook [3.2. Frequentie van het geweld](#); Danish Immigration Service, 10/2011, [url](#); Kavkaz-uzel, 12/04/2013, [url](#); Memorial Human Rights Center, 31/03/2016, p. 1, [url](#); Caucasian Knot, 06/04/2017, [url](#); Caucasian Knot, 24/03/2017, [url](#); Memorial Human Rights Center, 15/04/2019, pp. 15-16, [url](#); Memorial 23/04/2020, pp. 25-31, [url](#); Memorial Human Rights Center, 15/03/2021, pp. 22-27, [url](#)

by Russian soldiers, but it is difficult to assess what goes on underneath the surface. It is clear that everybody have [sic] to accept the unchallenged authority of the president.”⁶

Zowel de verklaring van UNHCR als analytische rapporten van verschillende organisaties geven sinds 2008 aan dat er geen sprake meer is van een situatie waar wijdverbreide en zwaarwegende mensenrechtenschendingen of schendingen van het humanitaire volkenrecht overheersen. Verschillende organisaties, zoals International Crisis Group (ICG), Center for Strategic and International Studies (CSIS), de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) en anderen, stellen dat het geweld in omvang afneemt en dat het nu selectiever en gericht is.⁷

Mensenrechtenorganisaties en instellingen waaronder het Pools expertisecentrum Ośrodek Studiów Wschodnich (OSW), AI, Human Rights Watch (HRW), de Raad van Europa, de OVSE en het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken (US Department of State, USDOS) stellen vast dat het geweld in Tsjetsjenië zich niet beperkt tot de gewapende confrontaties tussen autoriteiten en strijders, maar zich vooral manifesteert in mensenrechtenschendingen door het regime van Ramzan Kadyrov, het hoofd van de republiek.⁸ De mensenrechtenschendingen door de autoriteiten kenmerken zich door hun willekeurig karakter en beperken zich niet enkel tot personen die, al dan niet terecht, door de autoriteiten gelieerd worden met de rebellen. De precieze motivatie voor de acties die de autoriteiten ondernemen is, volgens sommige bronnen, niet steeds duidelijk of begrijpelijk en kan bijvoorbeeld ingegeven zijn door de willekeur van een lokaal lid van de ordediensten. In gelijkaardige omstandigheden zal dus niet iedereen dezelfde behandeling krijgen of hetzelfde risico lopen.⁹

⁶ Danish Immigration Service, 09/02/2015, p. 9, [url](#)

⁷ CSIS, 01/2014, p. v, [url](#); ICG, 30/01/2014, p. 21, [url](#); Landinfo, 15/05/2014, p. 3, [url](#); RFE/RL, 01/07/2015, [url](#); OVSE, 20/12/2018, [url](#); Memorial Human Rights Center, 15/04/2019, [url](#); Memorial Human Rights Center, 15/03/2021, [url](#)

⁸ Council of Europe, 06/09/2011, [url](#); Danish Immigration Service, 10/2011, [url](#); Ministerie van Buitenlandse Zaken Nederland, 17/01/2012, [url](#); HRW, 31/01/2013, [url](#); ICG, 06/09/2013, pp. 29-30, [url](#); OSW, 01/2014, p. 35, [url](#); Memorial Human Rights Center, 31/03/2016, [url](#); RFE/RL, 01/07/2015, [url](#); OVSE, 20/12/2018, [url](#); Memorial Human Rights Center, 15/04/2019, [url](#); USDOS, 30/03/2021, pp. 4, 6 [url](#)

⁹ Memorial Human Rights Center, 17/04/2014, pp. 8-10, [url](#); Medewerker van een onafhankelijk organisatie die reeds jaren in Tsjetsjenië actief is rond mensenrechten, e-mail, 31/05/2018; Mayak Intelligence (Galeotti M.), 06/2019, [url](#)

2. Actoren

2.1. Rebellen

2.1.1. Voorgeschiedenis en huidige situatie

In oktober 2007 werd door Dokka Umarov, tot op dat moment president van de separatistische republiek Ichkeriya¹⁰, het Emiraat van de Kaukasus (Imarat Kavkaz) uitgeroepen. De republiek Ichkeriya werd herleid tot één van de provincies binnen het Emiraat. Umarov was de emir van dit Emiraat. Het doel van het Emiraat was om een onafhankelijke staat in de Noordelijke Kaukasus op te richten met een politiek systeem gebaseerd op de sharia.¹¹ Vanaf 2010 was er volgens verschillende bronnen sprake van onenigheid binnen het Emiraat van de Kaukasus. De controle van Umarov over het Emiraat nam af en de verschillende rebelleneenheden kenden een steeds toenemende autonome werking.¹² Op 18 maart 2014 overleed Umarov en werd hij opgevolgd door Aliaskhab Alisultanovich Kebedov die op zijn beurt gedood werd op 19 april 2015.¹³ Twee opvolgers, Magomed Suleymanov, alias Abu Usman Gimrinsky en Magomed (of Gadzhi) Abdulaev (alias Abu-Dudzhan) werden in respectievelijk mei 2015 en augustus 2015 door de ordediensten gedood. Begin december 2015 hebben de ordediensten de Gimrinskiy-rebellengroepering uitgeschakeld.¹⁴ Uit deze groep kwamen de laatste rebellenleiders en ze vormde de laatste kern van de Imarat Kavkaz. Memorial schrijft dat de uitschakeling een onherstelbare slag aan het Imarat Kavkaz toebracht en in 2016 was geen enkele van de gekende rebellengroepen in de Noordelijke Kaukasus nog actief onder de vlag van deze beweging. Zoals de volgende paragrafen toelichten was de rol van het Imarat Kavkaz ondertussen overgenomen door Islamitische Staat (IS).¹⁵

Reeds in 2014 merkten OSW en Memorial op dat de ideologie van de rebellen de voorgaande jaren langzaam verschoven was. Het idee van het oprichten van een Kaukasisch emiraat was naar de achtergrond verdrongen en de rebellen zagen zich meer en meer als een onderdeel van een globale, islamistische jihad waarbij ze zich aansloten bij IS.¹⁶

In de Noordelijke Kaukasus vond er volgens OSW en Jamestown Foundation in december 2014 een splitsing plaats binnen de rebellenbeweging toen plaatselijke Dagestaanse en Tsjetsjeense rebellenleiders trouw aan IS zwoeren. De toenmalige rebellenleider Kebedov veroordeelde de overstap van de lokale rebellenleiders en onthief hen van al hun functies bij de Kaukasische rebellenbeweging. De Russische mensenrechtenorganisatie Memorial vermeldt hierover dat Kebedov verklaarde dat de strijd in Syrië wel een heilige zaak is maar dat de Kaukasische rebellen hun eigen zaak thuis hebben.¹⁷ De nieuwssite Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RFE) vermeldt dat ook Ramzan Kadyrov deze trend zag en op 28 mei 2015 verklaarde dat jonge Tsjetsjenen op het moment eerder de rangen van IS vervoegden dan die van de Kaukasische rebellenbeweging.¹⁸ Op 24 juni 2015 verklaarde IS dat het

¹⁰ Geografisch gebied dat samenvalt met de Russische deelrepubliek Tsjetsjenië.

¹¹ OSW Studies, 14/04/2010, [url](#); International Crisis Group, 19/10/2012, [url](#); OSW, 01/2014, pp. 17-19, [url](#),

¹² Central-Asia-Caucasus Institute (Souleimanov E.), 19/08/2010, [url](#); The Jamestown Foundation, 13/08/2010 [url](#); RFE/RL, 13/08/2010, [url](#); Caucasian Knot, 14/08/2010 [url](#); Caucasian Knot, 21/08/2010 [url](#); Memorial Human Rights Center, 19/10/2010, [url](#); Memorial Human Rights Center, 14/03/2012, [url](#)

¹³ Memorial Human Rights Center, 17/04/2014, p. 2, [url](#); OSW, 26/03/2014, [url](#); CACI, 29/04/2015, [url](#)

¹⁴ Memorial Human Rights Center, 30/09/2015, p. 6, [url](#); Memorial Human Rights Center, 31/03/2016, p. 2, [url](#),

¹⁵ Memorial Human Rights Center, 30/09/2015, p. 6, [url](#); Memorial Human Rights Center, 31/03/2016, p. 2, [url](#);

Memorial Human Rights Center, 07/04/2017, pp. 1-2, [url](#); Memorial Human Rights Center, 07/06/2016, [url](#)

¹⁶ OSW, 14/11/2014, pp. 13-14, [url](#); Memorial Human Rights Center, 07/04/2017, pp. 1-2, [url](#)

¹⁷ OSW, 14/01/2015, [url](#); Memorial Human Rights Center, 22/07/2014, p. 23, [url](#); Jamestown Foundation, 30/01/2015, [url](#)

¹⁸ RFE/RL, 25/05/2015, [url](#)

een eigen provincie (*vilayat*) opricht in de Noordelijke Kaukasus die geleid wordt door een plaatselijke vertegenwoordiger, de emir Rustam Asel'derov (alias Abu Mukhammad Kadarskiy), een etnische Dagestaan.¹⁹

Memorial voegt hier in 2017 aan toe dat de rebellen zich enkel in naam verbinden met IS maar dat er in de praktijk geen praktische coördinatie is tussen IS in het Midden-Oosten en de rebellen in de Noordelijke Kaukasus.²⁰ De vooraanstaande Rusland-analist, Sergey Malashenko, schrijft dat IS geen leiding heeft over de acties van de rebellen in Tsjetsjenië. Mogelijk zijn er wel contacten maar daar blijft het bij. De Tsjetsjeense rebellen hebben zich bij IS aangesloten maar die organisatie houdt zich niet echt met hen bezig.²¹ In 2019 (sinds IS geen terrein meer controleert in het Midden-Oosten) is deze link volgens de analiste Ekatarina Sokiryanskaya volledig verdwenen.²² Sokiryanskaya en de Noord-Kaukasus analist Akhmed Yarlykapov schrijven in 2021 dat de activiteiten van IS in Tsjetsjenië zich beperken tot acties van kleine, autonome cellen of zogenaamde *lone wolves*. Ze maken daarbij veelal gebruik van geïmproviseerde wapens zoals messen en bijlen.²³

Een hierbij apart te vermelden incident is het uitschakelen van de rebellenleider Aslan Byutukaev in januari 2021. Hij was een rebellenleider die sinds begin jaren 2000 actief was en in april 2015 trouw zwoer aan IS. Sinds 2016 was er niets meer van hem vernomen maar in mei 2020 zochten de ordediensten hem opnieuw actief in Tsjetsjenië waarna ze hem op 20 januari 2021 samen met vier handlangers doodden.²⁴ Ramzan Kadyrov verklaarde hierna dat de lijst van in Tsjetsjenië gezochte terroristen nu leeg is.²⁵ De analist Akhmed Yarlykapov verklaarde over dit incident dat hij de aanwezigheid van de groep van Byutukaev als een anomalie ziet en dat het niet duidelijk is hoe hij terug in Tsjetsjenië kon opduiken.²⁶ Memorial schrijft hierover dat Byutukaev inderdaad de laatste rebellenleider was die sinds het ontstaan van het Emiraat Van de Kaukasus actief was maar dat deze groep al lang geen rol meer speelde.²⁷

Het is onmogelijk om betrouwbare cijfers te geven van het aantal rebellen in Tsjetsjenië. In de jaren 2010 verklaarden verschillende bronnen al dat de federale Russische autoriteiten tegenstrijdige verklaringen afleggen over het aantal rebellen en over het aantal rebellen dat ze gedood of gearresteerd hebben.²⁸ Begin 2016 verklaarde Memorial dat in de loop van 2015 de rebellenbeweging in de Noordelijke Kaukasus zo goed als uitgeschakeld is. Het aantal rebellen in Tsjetsjenië was op dat moment zeer laag, maar duidelijke cijfers waren niet beschikbaar.²⁹ In 2018 schrijft Memorial dat er in de Noordelijke Kaukasus nog steeds sprake is van een laag intensiviteitsconflict. Nog steeds worden er veronderstelde rebellen in de verschillende Noord-Kaukasusrepublieken gedood. Of deze veronderstelde rebellen werkelijk actief waren in het verzet of dat ze zo door de ordediensten voorgesteld worden kan Memorial niet altijd beoordelen. Er vallen echter nog steeds slachtoffers wat Memorial doet besluiten dat de gewapende strijd tussen de ordediensten en de rebellen nog steeds een algemene systeemfactor is in de Noordelijke Kaukasus.³⁰ In april 2019 schrijft Memorial dat de rebellenbeweging in de Noordelijke Kaukasus volledig getransformeerd is van een netwerkorganisatie naar een structuur van geheime cellen. De personen in deze cellen hangen vaak om een of andere

¹⁹ Memorial Human Rights Center, 30/09/2015, pp. 6-7, [url](#)

²⁰ Memorial Human Rights Center, 07/04/2017, pp. 1-2, [url](#)

²¹ Memorial Human Rights Center, 20/12/2016, [url](#)

²² Conflict Analysis and Prevention Center, 31/01/2019, pp. 14-15, [url](#)

²³ Caucasian Knot, 22/01/2021, [url](#)

²⁴ Memorial Human Rights Center, 15/03/2021, pp. 27-29, [url](#); Kommersant, 20/01/2021, [url](#)

²⁵ Memorial Human Rights Center, 15/03/2021, p. 29, [url](#)

²⁶ Caucasian Knot, 22/01/2021, [url](#)

²⁷ Memorial, 22/03/2021, [url](#)

²⁸ Caucasian Knot, 11/04/2012, [url](#); Jamestown Foundation, 26/10/2012, [url](#); Russia-Eurasia Terror Watch, 02/01/2012, [url](#); Memorial Human Rights Center, 15/05/2013; OSW, 01/2014, pp. 18-19, [url](#)

²⁹ Memorial Human Rights Center, 31/03/2016, [url](#)

³⁰ Memorial Human Rights Center, 12/04/2018, pp. 25, 27, [url](#)

reden een extremistische islamitische ideologie aan en beslissen over te gaan tot een vorm van geweld. Volgens Memorial en de Kaukasusexpert Emil Souleimanov zijn ze vaak slecht bewapend en gebrekkig voorbereid.³¹ Ook de Kaukasus-analist Neil Hauer verklaart in 2020 dat de rebellen in Tsjetsjenië niet meer in staat zijn een georganiseerde structuur op te richten en dat ze geen financiering meer hebben om aan wapens te raken. Hierdoor zijn de aanvallen op de ordediensten die nog plaatsvinden kleinschalig en maken ze vaak gebruik van geïmproviseerde wapens. Volgens Hauer is de motivatie van de personen die deze aanvallen uitvoeren soms ideologisch, soms persoonlijk.³² In 2021 schrijft Memorial dat het beperkte aantal aanslagen dat nog in Tsjetsjenië plaatsvindt steeds vaker gepleegd wordt door personen die niet voorkomen op lijsten van potentiële terroristen en van wie dergelijke acties niet verwacht worden. Vaak gaat het hierbij om zeer jonge personen en Memorial ziet hun motivatie niet zozeer in de voorgaande Tsjetsjeense oorlogen maar als een gevolg van het autoritaire regime van Ramzan Kadyrov.³³ Souleimanov schrijft dat de autoriteiten alle communicatiekanalen, waaronder ook de elektronische, controleren. Dit maakt dat personen die een gewelddadige actie tegen de autoriteiten willen ondernemen vaak enkel met personen die ze reeds kennen kunnen samenwerken en ze geen of weinig ervaring van vroegere rebellen kunnen overnemen.³⁴ Memorial voegt er aan toe dat de Tsjetsjeense autoriteiten minstens sinds 2020 zowat alle ambtenaren opdragen om actief negatieve berichtgeving over de Tsjetsjeense overheid op sociale media op te sporen en van commentaar te voorzien.³⁵

Wat betreft het aantal rekruten voor de Kaukasische rebellenbeweging verklaren Memorial en OSW dat hun aantal sinds 2014 sterk verminderde.³⁶ Volgens Caucasian Knot is er in 2016 een verjonging waar te nemen bij de leden van de rebellenbeweging. Bij de gesneuvelde rebellen was het aantal personen jonger dan 35 jaar drie keer zo hoog als in 2015.³⁷ Ook de gerenommeerde analist Aleksey Maleshenko merkt in augustus 2018 op dat vooral jongeren de oproep tot geweld van IS horen en de analisten Ekaterina Sokiryanskaya en Akhmed Yarlykapov schrijven in 2019 dat vanaf 2015 de gemiddelde leeftijd van personen die IS-geïnspireerde aanvallen uitvoeren steeds lager wordt.³⁸ In 2020 schrijft Ekaterina Sokiryanskaya nogmaals dat de leeftijd van personen die deelnemen aan terroristische acties in Tsjetsjenië steeds lager wordt en er soms ook minderjarigen aan deelnemen.³⁹

2.1.2. Trek naar Midden-Oosten

In 2014-2015 namen verschillende bronnen, waaronder Memorial en Central Asia - Caucasus Institute (CACI) een toenemende uitstroom van Tsjetsjeense rebellen naar Syrië en Irak waar. Deze stroom was zo groot dat ze de slagkracht van de bestaande rebellenbeweging in Tsjetsjenië aantastte.⁴⁰ Zo trokken er volgens Tsjetsjeense functionarissen tussen augustus en november 2015 honderd Tsjetsjenen naar het Midden-Oosten.⁴¹ Tot begin 2016 schreven Memorial en ICG dat deze uitstroom van Tsjetsjenen doorging maar dat de federale autoriteiten strenger toekeken op de uitstroom naar

³¹ Memorial Human Rights Center, 15/04/2019, p. 20, [url](#); Central Asia-Caucasus Analyst (Souleimanov E.), 23/10/2018, [url](#)

³² Caucasian Knot, 30/12/2021, [url](#)

³³ Memorial Human Rights Center, 15/03/2021, pp. 29-30, [url](#); Memorial, 22/03/2021, [url](#)

³⁴ Central Asia-Caucasus Analyst (Souleimanov E.), 23/10/2018, [url](#)

³⁵ Memorial, 17/07/2020, [url](#)

³⁶ OSW, 14/11/2014, p. 15, pp. 21-22, [url](#); Memorial Human Rights Center, 30/09/2015, pp. 5-8, [url](#); Memorial Human Rights Center, 15/04/2019, pp. 15-16, [url](#)

³⁷ Caucasian Knot, 25/05/2017, [url](#)

³⁸ Memorial Human Rights Center, 25/10/2018, p. 9, [url](#); Conflict Analysis and Prevention Center, 31/01/2019, p. 16, [url](#); Caucasian Knot, 31/01/2019, [url](#)

³⁹ Conflict Analysis and Prevention Center, 31/03/2020, p. 27, [url](#)

⁴⁰ Memorial Human Rights Center, 30/09/2014, [url](#); Central Asia - Caucasus Institute, 29/04/2015, [url](#)

⁴¹ International Crisis Group, 16/03/2016, p. 4-5, [url](#); Caucasian Knot, 26/01/2017, [url](#)

het Midden-Oosten en deze probeerden tegen te houden.⁴² Wat er samen met de verzwakte positie van IS in het Midden-Oosten toe leidde dat in de loop van 2016 de uitstroom van Tsjetsjenen zeer sterk afnam, volgens Memorial.⁴³ In heel 2016 trokken er volgens het Tsjetsjeense ministerie van Binnenlandse Zaken nog maar negentien rebellen naar het Midden-Oosten.⁴⁴ In 2017 was er weer een lichte toename waar te nemen. Er was toen, volgens cijfers van de Tsjetsjeense autoriteiten, een trendbreuk met 66 personen die gearresteerd zijn voor hun poging om IS in het Midden-Oosten te vervoegen. Tegen 52 van hen is een strafzaak geopend.⁴⁵ In 2018 nam de uittocht naar het Midden-Oosten opnieuw verder af, alhoewel hij nog niet volledig gestopt was. De ordediensten hadden naar eigen zeggen in 2018 het vertrek van 15 personen naar het Midden-Oosten voorkomen en openden tegen 2 van hen een strafzaak.⁴⁶ In 2019 schrijft de academicus Sufian Zhemukov van de George Washington universiteit tenslotte dat de uitstroom van Tsjetsjeense strijders naar het Midden-Oosten stilgevallen was.⁴⁷ De Kaukasusexpert Emil Souleymanov meent dat voornamelijk het verlies aan aantrekkingskracht van IS de oorzaak van deze daling is, aangezien de stroom IS-aanhangers uit de andere Noord-Kaukasus republieken en Europa eveneens afneemt.⁴⁸ Voor de periode 2019 – juni 2021 maken de door Cedoca voor deze COI-Focus geraadpleegde bronnen geen melding meer van Tsjetsjenen die naar het Midden-Oosten trekken om er IS te vervoegen.

Over het aantal Tsjetsjenen dat naar het Midden-Oosten trok zijn de bronnen niet eenduidig. Zo verklaarde Sergey Smirnov, adjunct-hoofd van de Federale Veiligheidsdienst (FSB), dat er in september 2013 naar schatting 300 à 400 Kaukasische rebellen in Syrië vochten terwijl Caucasian Knot verklaarde dat er volgens de Russische autoriteiten in september 2013 al 1.700 Tsjetsjenen deelnamen aan de strijd in Syrië. Volgens Caucasian Knot hadden ze een eigen eenheid in Aleppo, Jaish al-Muhajireen wal-Ansar, genaamd.⁴⁹ OSW schreef op haar beurt in augustus 2015 dat er een 1000-tal Tsjetsjenen in Syrië streden, waaronder ook Tsjetsjenen uit Europa die echter ook Russische staatsburgers zijn.⁵⁰ Ramzan Kadyrov verklaarde in november 2015 dat er 484 inwoners van Tsjetsjenië aan de zijde van IS streden in het Midden-Oosten waarvan er een 200-tal gedood zijn.⁵¹ ICG schreef in 2016 dat verschillende onafhankelijke waarnemers deze cijfers in vraag stelden en ervan uitgingen dat het werkelijke aantal veel hoger lag. Volgens ICG hebben Tsjetsjeense functionarissen informeel toegegeven dat het aantal Tsjetsjenen in het Midden-Oosten hoger lag.⁵² In januari 2017 zaten er volgens de Tsjetsjeense autoriteiten een 600-tal Tsjetsjeense strijders in het Midden-Oosten waarvan er 340 internationaal geseind stonden.⁵³ Eind 2017 schatte de Tsjetsjeense *prokuratura*⁵⁴ dat er 786 Tsjetsjenen in het Midden-Oosten zaten.⁵⁵ Ook ICG schatte in maart 2018 dat er nog zo'n 700 Tsjetsjenen in het Midden-Oosten verbleven.⁵⁶ In maart 2020 citeerde Caucasian Knot cijfers van de Tsjetsjeense afdeling van het Russisch ministerie van Binnenlandse Zaken (MVD) volgens welke er nog zo'n 742 Tsjetsjenen internationaal geseind stonden voor deelname bij

⁴² Memorial Human Rights Center, 31/03/2016, p. 10, [url](#); Memorial Human Rights Center, 29/12/2015, pp. 15-16, [url](#); International Crisis Group, 16/03/2016, pp. 4-5, [url](#)

⁴³ Memorial Human Rights Center, 07/04/2017, p. 10, [url](#)

⁴⁴ International Crisis Group, 16/03/2016, pp. 4-5, [url](#); Caucasian Knot, 26/01/2017, [url](#)

⁴⁵ MVD Tsjetsjenië, s.d., [url](#)

⁴⁶ Memorial Human Rights Center, 12/04/2018, p. 21, [url](#); Memorial Human Rights Center, 15/04/2019, pp. 16, 21, [url](#); Memorial Human Rights Center, 15/04/2019, [url](#); Caucasian Knot, 28/01/2019, [url](#)

⁴⁷ Russian Analytical Digest, Nr. 238 (S.N. Zhemukhov), 22/07/2019, p. 4, [url](#)

⁴⁸ Kavkaz Reali, 26/01/2017, [url](#)

⁴⁹ Memorial Human Rights Center, p. 8, 17/04/2014 [url](#); Caucasian Knot, 28/11/2014, [url](#)

⁵⁰ OSW, 21/09/2015, p. 38, [url](#)

⁵¹ Memorial Human Rights Center, 29/12/2015, pp. 22-23, [url](#)

⁵² ICG, 16/03/2016, [url](#), p. 4

⁵³ Caucasian Knot, 26/01/2017, [url](#); OC Media, 08/05/2017, [url](#)

⁵⁴ Overheidsinstantie waarmee de bevoegdheden in grote lijnen overeenkomen met die van de Openbaar Ministerie in België.

⁵⁵ Caucasian Knot, 13/05/2018, [url](#)

⁵⁶ International Crisis Group, 26/03/2018, [url](#)

terroristische groepen in het Midden-Oosten. Hierbij gaven de bronnen geen informatie over de vermoedelijke verblijfplaats van deze gezochte personen.⁵⁷

Sinds 2015 zijn er in Tsjetsjenië al meerdere personen effectief strafrechtelijk veroordeeld omdat ze poogden naar het Midden-Oosten te trekken om er aan de zijde van islamisten te strijden. Zo schreef Memorial dat er midden 2015 een twintigtal personen in tijdelijke hechtenis in Grozny zaten die ervan verdacht werden zich te willen aansluiten bij strijders in het Midden-Oosten.⁵⁸ Ondertussen werden sommigen van hen veroordeeld.⁵⁹ In februari 2017 werd er volgens het onafhankelijke nieuwsplatform OC Media in Tsjetsjenië een groep jonge mannen gearresteerd die van plan zouden zijn naar Syrië te trekken om er IS te verwoegen. De mannen hebben dit bekend en er wachtte hen een proces.⁶⁰ Op 24 mei 2017 werd bijvoorbeeld een Tsjetsjeense vrouw, Khava Umieva, veroordeeld tot vijf jaar voorwaardelijk voor een poging om IS in Syrië te verwoegen. Op 25 mei 2017 werden drie inwoners van Tsjetsjenië door de rechtbank van Achkhoy-Martan veroordeeld tot drie jaar gevangenisstraf voor een poging om IS in het Midden-Oosten te verwoegen.⁶¹ In april 2019 veroordeelde de militaire rechtbank van de Noord-Kaukasus een inwoner van Gudermes, Shamil Soltamuradov, tot zeventien jaar gevangenis voor betrokkenheid bij IS in Syrië.⁶² Op 8 juni 2020 veroordeelde de rechtbank van Rostov-na-Donu een inwoner van Tsjetsjenië tot zes jaar gevangenisstraf wegens ronselpraktijken voor IS.⁶³

Caucasian Knot en Jamestown Foundation merken eind 2014 en begin 2015 op dat er in Tsjetsjenië gevallen zijn waarbij personen na deelname aan de strijd in Syrië bij hun terugkeer naar Tsjetsjenië aangeklaagd worden voor hun deelname aan de gevechten in Syrië. In 2013 paste Rusland artikel 208 van de strafwet aan om deelname aan gewapende formaties in het buitenland die in strijd zijn met de belangen van de Russische Federatie strafbaar te maken. Een tweede wetswijziging in 2014 verhoogde de mogelijke gevangenisstraf hiervoor tot tien jaar.⁶⁴ Ramzan Kadyrov verklaarde in november 2015 dat er al 50 Tsjetsjeense terugkeerders zijn zonder in te gaan op hun situatie na hun terugkeer.⁶⁵ Memorial citeert het Federaal Antiterroristisch Comité dat stelt dat er in heel de Russische Federatie tegen februari 2016 al 832 van dergelijke terugkeerders ter verantwoording geroepen werden en er al meer dan 80 effectief veroordeeld werden.⁶⁶ Op 2 oktober 2014 werd Rustam Kerimov als eerste veroordeeld tot een gevangenisstraf van drie jaar voor zijn deelname aan de gevechten in Syrië. Een andere terugkeerder, Said Mazhaev, werd op 10 november 2014 door een rechtbank in Grozny veroordeeld tot twee jaar gevangenisstraf vanwege zijn activiteiten in Syrië.⁶⁷ In januari 2017 verklaart de Tsjetsjeense MVD dat er een 300-tal strafzaken geopend zijn over betrokkenheid van Tsjetsjenen bij gevechten in het Midden-Oosten.⁶⁸ In maart 2020 stelde de Tsjetsjeense *prokuratura* een zekere Arsanukhaev, een inwoner van de *rayon*⁶⁹ Naurskiy in staat van beschuldiging voor deelname aan de gewapende strijd van IS in Syrië. Arsanukaev zou zich op dat moment nog in Syrië bevinden.⁷⁰

Midden 2017 begon Ramzan Kadyrov met het actief opsporen en terugbrengen van vrouwen en kinderen van IS-strijders in het Midden-Oosten die het Russisch staatsburgerschap bezitten. In

⁵⁷ Caucasian Knot, 11/03/2020, [url](#)

⁵⁸ Memorial, 07/06/2016, p. 14, [url](#)

⁵⁹ Caucasian Knot, 05/04/2015, [url](#)

⁶⁰ OC Media, 01/02/2017, [url](#); Caucasian Knot, 24/05/2017, [url](#); Caucasian Knot, 13/06/2017, [url](#)

⁶¹ Caucasian Knot, 24/05/2017, [url](#); Caucasian Knot, 13/06/2017, [url](#)

⁶² Caucasian Knot, 11/04/2019, [url](#)

⁶³ Caucasian Knot, 08/06/2020, [url](#)

⁶⁴ Jamestown Foundation, 24/10/2014, [url](#); Caucasian Knot, 02/01/2015, [url](#); ICG, 16/03/2016, p. 5, [url](#)

⁶⁵ Memorial Human Rights Center, 29/12/2015, p. 23, [url](#)

⁶⁶ Memorial Human Rights Center, 31/03/2016, p. 10, [url](#)

⁶⁷ Jamestown Foundation, 24/10/2014, [url](#); Caucasian Knot, 02/01/2015, [url](#)

⁶⁸ Caucasian Knot, 26/01/2017, [url](#)

⁶⁹ Russische administratieve regio op districtsniveau.

⁷⁰ Caucasian Knot, 26/03/2020, [url](#)

oktober 2017 kwamen de eerste vrouwen en kinderen aan in Grozny en tegen eind 2017 liep hun aantal op tot 24 vrouwen en 105 vrouwen. In december 2017 zetten de Tsjetsjeense autoriteiten de terugkeeroperatie stop, na negatief commentaar van het hoofd van de federale FSB, Bortnikov. In december 2018 bracht men nog een groep van 30 kinderen uit Irak naar de Russische Federatie (27 van hen uit Tsjetsjenië en Dagestan) en op 10 februari 2019 een groep van 27 kinderen. Een groot aantal zijn etnische Tsjetsjenen maar ook vrouwen en kinderen van andere etnische groepen worden door Kadyrov teruggehaald uit het Midden-Oosten. Deze operatie loopt in samenwerking met Russische militairen in de regio. Tot op heden worden de vrouwen volgens Memorial correct behandeld bij hun terugkeer. De nieuwswebsite Eto Kavkaz vermeldt in december 2017 dat er in Tsjetsjenië tot dan geen strafrechtelijke veroordelingen zijn van teruggekeerde vrouwen. Ze ontvangen een paspoort en worden naar hun familie gebracht. Ze moeten wel een document ondertekenen waarin ze verklaren bereid te zijn strafrechtelijke gevolgen te zullen dragen van eventuele misdaden die ze in het Midden-Oosten begingen.⁷¹ In 2019 schrijven de analiste Ekaterina Sokiryanskaya en Tanya Lokshina van HRW dat de teruggehaalde vrouwen van IS-strijders in Tsjetsjenië opvallend zacht behandeld worden en toestemming krijgen om terug te keren naar hun woonst en er hun leven op te bouwen.⁷² Op 10 maart 2020 zijn er nog apart twee Tsjetsjeense vrouwen met vier kinderen uit het Syrische kamp Al-Khol teruggekeerd naar Tsjetsjenië. De twee vrouwen, Zuleyhan Bekkhanovna Gisaeva en Milana Bisultanovna Yangulbaeva, stonden federaal geseind en na hun aankomst in Grozny verklaarden de Tsjetsjeense autoriteiten dat ze zouden nagaan of ze misdaden gepleegd hebben en ze vervolgd dienen te worden. In de voor deze COI Focus geraadpleegde bronnen vond Cedoca geen verdere informatie over een eventueel proces van deze vrouwen.⁷³

2.2. Ordediensten

De Tsjetsjeense ordediensten hebben allemaal een officieel statuut binnen het wettelijk federaal kader, maar volgens het USDOS, OSW, professor Marlène Laruelle, co-directrice van het onderzoeksinstituut Ponars en de activist Il'ya Yasin, zijn ze in de praktijk allen ondergeschikt en loyaal aan Ramzan Kadyrov.⁷⁴ Daarbij kunnen sommige elite-eenheden nog steeds gezien worden als eenheden die zeer dicht bij Kadyrov staan. Volgens ICG, geciteerd in een rapport van de Deense asielinstanties van 2015, staan vooral de OMON (*Otryad Mobilnyy Osobogo Naznacheniya*), de PPSM-2 (Patrouille-post dienst nr. 2 van de politie) en het Olieregiment (Neftyanoy polk) dicht bij Kadyrov.⁷⁵ Daarnaast zijn er ook de bataljons Yug (Zuid) en Sever (Noord; ook 141ste speciaal gemotoriseerd regiment genaamd) die tot 2017 officieel onder de 46ste brigade van de federale MVD vallen, maar in de praktijk rechtstreeks door Ramzan Kadyrov geleid worden.⁷⁶

De militaire analist Mark Galeotti schrijft in 2019 dat doordat de Tsjetsjeense ordediensten deel uitmaken van de officiële Russische structuren ze ook een beroep kunnen doen op hun zusterdiensten in de rest van de Russische Federatie. Zo kunnen de Tsjetsjeense ordediensten bijvoorbeeld een arrestatiebevel voor heel de Russische Federatie uitvaardigen en personen op lijsten van nationale databanken plaatsen. Galeotti merkt hier wel bij op dat er bij ordediensten elders in de Russische Federatie vaak een zekere scepsis bestaat ten aanzien van de Tsjetsjeense ordediensten en dat die eerste niet altijd de verzoeken van Tsjetsjeense ordediensten zullen opvolgen. Zodra er sprake is van

⁷¹ Memorial Human Rights Center, 23/02/2018, pp. 9-12, [url](#); Eto Kavkaz, 21/12/2017, [url](#); ICG, 26/03/2018, [url](#); Conflict Analysis and Prevention Center, 31/01/2019, pp. 60-61, [url](#); Caucasian Knot, 11/02/2019, [url](#)

⁷² Conflict Analysis and Prevention Center, 31/01/2019, p. 60, [url](#); Caucasian Knot, 31/01/2019, [url](#)

⁷³ Caucasian Knot, 11/03/2020, [url](#)

⁷⁴ OSW, 25/08/2015, p. 20, [url](#); Yashin I., 02/2016, [url](#); IFRI, 03/2017, pp. 15-16, [url](#); USDOS, 11/03/2020, [url](#); Mayak Intelligence (Galeotti M.), 06/2019, p. 6, [url](#); USDOS, 30/03/2021, p. 1, [url](#)

⁷⁵ Danish Immigration Service, 09/02/2015, p. 12, [url](#)

⁷⁶ OSW, 01/2014 [url](#), p. 36; Caucasian Knot, 16/11/2018, [url](#)

een officiële veroordeling door een rechtbank zullen de ordediensten in de rest van de Russische Federatie wel meer bereidheid tot samenwerking tonen.⁷⁷

In 2016 decreeteerde president Poetin de oprichting van een Nieuwe Nationale Garde van de Russische Federatie (Rosgvardiya) die rechtstreeks onder het bevel valt van de Russische president en samengesteld wordt uit regionale MVD-eenheden. Vanaf januari 2017 start men in Tsjetsjenië eveneens met het overbrengen van verschillende MVD-eenheden naar de structuur van de Nationale Garde. Sharip Delimkhanov, een neef van Ramzan Kadyrov, leidt de Tsjetsjeense afdeling van de Rosgvardiya. In 2017 stappen 5.300 Tsjetsjeense MVD-manscappen over naar de Rosgvardiya. Het betreft de volgende eenheden: de MVD-bataljons Yug en Sever, de OMON, het Departement voor Speciale Bewaking (het vroegere Olieregiment), de SOBR-eenheid Terek, de luchtsteuneenheid en enkele kleinere eenheden. Volgens de ordediensten blijven de eenheden op hun bestaande locatie gestationeerd.⁷⁸

In juli 2017 tekende president Poetin decreet nr. 345 waarmee hij de structuur wijzigde van de eenheden die antiterrorisme-acties in de Noordelijke Kaukasus uitvoeren. Het decreet bepaalt dat de bevelhebbers van de Rosgvardiya de leiding hebben over al de eenheden die antiterrorreacties uitvoeren in de regio.⁷⁹

De meeste eenheden die in de structuur van de Rosgvardiya in Tsjetsjenië terechtkomen zijn eenheden die dicht bij Kadyrov staan. De overheid-kritische nieuwssite Kavkaz Realiï en de militaire analist Pavel Luzin schrijven dat hoewel deze eenheden nu formeel niet meer onder het bevel van Kadyrov staan ze in de praktijk in de eerste plaats trouw aan hem zullen blijven en Kadyrov ze de facto controleert. Dat de commandanten van deze eenheden vertrouwelingen van Kadyrov zijn lijkt dit volgens Kavkaz Realiï te bevestigen.⁸⁰ Ook professor Marlène Laruelle, co-directrice van het onderzoeksinstituut Ponars, schrijft in een rapport van het Institut français de relations internationales (IFRI) van 2017 dat de meeste analisten het er over eens zijn dat Kadyrov ondanks de hervormingen controle over zijn ordediensten zal bewaren.⁸¹ In april 2019 schrijft de militaire nieuwsite militaryarms.ru dat de Tsjetsjeense afdelingen van de Rosgvardiya in de praktijk loyaal zijn aan Ramzan Kadyrov.⁸²

In een rapport van de Deense asielinstanties van 2015 verklaart de analist Mayrbek Vatchagaev dat er 27.000 politiemanscappen actief zijn in Tsjetsjenië. Bij dit getal worden de leden van de geheime diensten niet meegerekend. In hetzelfde rapport vermeldt ICG dat de verschillende politiediensten in Tsjetsjenië ongeveer 30.000 man sterk zijn. De politiediensten voeren het gros van de antiterroristische operaties uit. Daarnaast is er ook nog een Tsjetsjeense FSB-afdeling die zeer beperkt deelneemt aan antiterroristische operaties.⁸³

De oppositie-activist Il'ya Yasin en professor Marlène Laruelle schrijven in rapporten over Tsjetsjenië van 2016 en 2017 dat de ordediensten waarover Kadyrov beschikt ongeveer 30.000 man sterk zijn.⁸⁴

In 2015 merkt Ekaterina Sokiryanskaya van ICG op dat volgens haar een groot deel van de MVD-manscappen in Tsjetsjenië gewone politiemannen zijn die hun werk willen doen maar dat een groep van mogelijk 2.000 à 3.000 manscappen en commandanten de toon zetten en de ganse structuur controleren.⁸⁵

⁷⁷ Mayak Intelligence (Galeotti M.), 06/2019, pp. 6-7, 18, [url](#)

⁷⁸ Caucasian Knot, 05/01/2017, [url](#); Kavkaz Realiï, 05/01/2017, [url](#); Begemot, 21/08/2017, [url](#); Kavkaz Realiï, 03/02/2017, [url](#); Novaya Gazeta, 09/04/2016, [url](#); Rosgvardiya, s.d., [url](#)

⁷⁹ Australian Strategic Policy Institute, 27/03/2018, [url](#)

⁸⁰ Kavkaz Realiï, 05/01/2017, [url](#); Intersection, 21/07/2017, [url](#)

⁸¹ IFRI, 03/2017, p. 15-16, [url](#)

⁸² Militaryarms.ru, 30/04/2019, [url](#)

⁸³ Danish Immigration Service, 09/02/2015, p. 26, 32, [url](#)

⁸⁴ IFRI, 03/2017, p. 15-16, [url](#); Yashin I., 02/2016, [url](#)

⁸⁵ RFE/RL, 01/07/2015, [url](#); IFRI, 03/2017, p. 15-16, [url](#)

Het Nederlandse Ambtsbericht van 2014, het rapport van de Deense asielinstanties van 2015, het USDOS rapport van 2020 en het rapport van het Conflict Analysis and Prevention Center van 2019 schrijven dat de ordediensten die dicht bij Kadyrov staan in een klimaat van wetteloosheid opereren.⁸⁶ ICG schrijft in 2015 dat volgens mensenrechtenactivisten in Tsjetsjenië de ordediensten er niet volgens de Russische wetgeving werken, maar in de eerste plaats de orders van Ramzan Kadyrov opvolgen.⁸⁷

Federale ordetroepen nemen volgens informatie uit het Nederlandse Ambtsbericht, van Landinfo en van ICG, nog zelden deel aan acties in Tsjetsjenië. President Poetin verklaarde in oktober 2012 dat de rol van federale legereenheden in de strijd tegen Tsjetsjeense rebellen zich beperkt tot een coördinerende rol. Er vinden soms gemeenschappelijke operaties plaats waaraan zowel lokale als federale manschappen deelnemen. Federale legereenheden nemen enkel het voortouw als er een federaal KTO wordt uitgeroepen.⁸⁸ Er zijn, volgens een rapport van de Deense asielinstanties van 2015, nog federale militaire basissen in Khankala, even buiten Grozny, en Borzoi aan de Georgische grens.⁸⁹

⁸⁶ Ministerie van Buitenlandse Zaken Nederland, 06/08/2014, p. 62, [url](#); Danish Immigration Service, 09/02/2015, p. 12, [url](#); USDOS, 11/03/2020, [url](#); Conflict Analysis and Prevention Center, 31/01/2019, pp. 27-28, [url](#)

⁸⁷ Memorial Human Rights Center, 15/01/2015, pp. 15-17, p. 26, [url](#)

⁸⁸ Landinfo, 17/10/2012, [url](#); Ministerie van Buitenlandse Zaken Nederland, 17/01/2012, [url](#); ICG 19/10/2012, [url](#)

⁸⁹ Danish Immigration Service, 09/02/2015, p. 32, [url](#)

3. Typologie van het geweld

3.1. Aard van het geweld

3.1.1. Strijd ordediensten - rebellen

Uit een analyse van de berichtgeving over gewelddadige incidenten in Tsjetsjenië in de huidige onderzoeksperiode (zoals bij de onafhankelijke nieuwswebsite www.kavkaz-uzel.ru en de in de volgende paragrafen vermelde bronnen), blijkt dat confrontaties tussen al dan niet vermoedelijke leden van rebellengroepen en veiligheidsdiensten (federaal leger, politie, andere veiligheidsdiensten) zich het vaakst voordoen onder de vorm van een aanval of beschieting door rebellen, een arrestatie die uitloopt op een schietpartij of een, al dan niet gewelddadige, arrestatie.

Zeker sinds 2014 zijn deze vormen van geweld volgens verschillende bronnen afgenomen in aantal en in omvang. Zo schrijft OSW in november 2014 dat de militaire en terroristische acties van de rebellen steeds minder frequent en minder efficiënt worden.⁹⁰ ICG verklaart in een rapport van de Deense asielinstanties van 2015 dat er geen grootschalige gevechten meer plaatsvinden tussen de rebellen en de Tsjetsjeense of federale troepen.⁹¹ In een artikel van Caucasian Knot van januari 2015 vermelden verschillende experts zoals Aleksandr Cherkasov van Memorial, Varvara Pakhomenko van ICG en Denis Sokolov, econoom en Kaukasus-expert, dat de slagkracht van de rebellen in de Noordelijke Kaukasus verminderde⁹² en in december 2015 is deze slagkracht volgens Memorial zowat volledig vernietigd.⁹³ In 2019 merkt Memorial op dat de rebellenactiviteit in de Noordelijke Kaukasus vooral in de periode 2009-2014 sterk afnam en dat ze in de periode 2015-2018 heel laag is en een tendens heeft tot een trage verdere afname. Dit neemt niet weg dat er nog een beperkte rebellenactiviteit aanwezig blijft, ook in 2019.⁹⁴ In 2020 schrijft Memorial eveneens dat de intensiviteit van het conflict in de Noordelijke Kaukasus laag is en het aantal slachtoffers beperkt.⁹⁵

Memorial schrijft in 2017 en 2019 dat de rebellenbeweging in Tsjetsjenië, die nu zowat volledig onder IS-vlag opereert, gedesorganiseerd is en geen leiding meer heeft. Ze zijn niet meer in staat tot georganiseerde, grote acties. Volgens Memorial is de werking van de rebellen in de Noordelijke Kaukasus voor een deel verschoven van rebelleneenheden die permanent actief zijn naar wat ze slapende cellen noemt. Dit zijn geïsoleerde groepen van personen die geen contact hebben met gelijkaardige cellen elders in de regio. Ze hebben via sociale media contact met één of meerdere personen (veelal in het buitenland) die hen aanzetten tot het plegen van terroristische acties. Totdat ze deze terroristische operatie uitvoeren leiden ze een normaal leven en onthouden ze zich van gewelddadige acties. Volgens Memorial is hun eerste actie vaak ook hun laatste.⁹⁶ In oktober 2018 schrijft de Kaukasusexpert Emil Souleimanov eveneens dat de rebellen op dat moment meestal geen ervaring of training genieten. Wat contacten via sociale media betreft, merken Souleimanov en Memorial op dat de autoriteiten alle communicatiekanalen controleren, waaronder de elektronische media, wat ertoe leidt dat de contactmogelijkheden van potentiële rebellen beperkt worden tot hun nabije omgeving.⁹⁷

⁹⁰ OSW, 14/11/2014, p. 21, [url](#)

⁹¹ Danish Immigration Service, 09/02/2015, p. 9, [url](#)

⁹² Caucasian Knot, 07/01/2015, [url](#)

⁹³ Memorial Human Rights Center, 29/12/2015, pp. 13-15, [url](#)

⁹⁴ Memorial Human Rights Center, 15/04/2019, [url](#)

⁹⁵ Memorial Human Rights Center, 23/04/2020, p. 31, [url](#)

⁹⁶ Memorial Human Rights Center, 07/04/2017, pp. 2, 15-17, [url](#); Memorial Human Rights Center, 15/04/2019, p. 22, [url](#).

⁹⁷ Central Asia-Caucasus Analyst (Souleimanov E.), 23/10/2018, [url](#)

Volgens Caucasian Knot vonden er in de periode januari 2018 – juni 2021 in Tsjetsjenië zeven acties plaats waarvan het duidelijk is dat ze door IS-aanhangers uitgevoerd werden.⁹⁸

Op 20 maart 2018 viel een man in de *rayon* Staropromyslovskiy, in Grozny een politieagent aan, maar werd hierbij zelf gedood. IS eiste later deze aanslag op.⁹⁹

Op 19 mei 2018 voerden IS-leden een aanval uit op de Aartsengel-Mikhaelkerk in Grozny. Hierbij werden twee politiemannen, vier rebellen en een parochiaan gedood. Daarnaast raakten twee agenten en een parochiaan gewond. De aanval werd uitgevoerd door drie Tsjetsjenen en een Ingoesj.¹⁰⁰

Op 20 augustus 2018 vonden er drie gelijktijdige aanvallen op de ordediensten plaats die door IS opgeëist worden. In Shali vielen twee jongeren agenten met een mes aan. Ze verwondden twee agenten en werden beiden gedood. In Mesker-Yurt poogde een 17-jarige zichzelf op te blazen bij een controlepost. Enkel hijzelf kwam hierbij om het leven. In de *rayon* Leninskiy in Grozny reden twee jongeren met een lichte vrachtwagen drie agenten aan en werden daarna zelf door de politie gedood. De aangereden agenten overleefden de aanslag.¹⁰¹

Caucasian Knot schrijft dat Directorate 4¹⁰², een Telegramaccount dat activiteiten van rebellen opvolgt, bericht dat aan IS gelieerde rebellen op 22 april 2019 nabij Urus-Martan een aanval uitvoerden op een militair konvooi waarbij een niet nader bepaald aantal militairen om het leven kwam. Caucasian Knot kon geen andere bron over dit incident vinden. Opzoekingen door Cedoca leverden evenmin resultaat op.¹⁰³

Op 23 juni 2019 viel een jongeman, Akhmed Barzaev, in Grozny met een mes twee agenten aan. De agenten raakten hierbij gewond, de jongeman is doodgeschoten. IS eiste later de aanslag op.¹⁰⁴

Op 1 juli 2019 voerde een zekere Zelimkhan Musaev uit Achkhoy-Martan een aanval uit op een politiepost nabij Bamut. Musaev stak met een mes een agent neer en gooide een granaat. Daarna probeerde hij te vluchten, maar werd neergeschoten. De agent overleed aan zijn verwondingen. IS eiste de aanslag later op.¹⁰⁵

Op 28 december 2020 voerden twee Ingoesjetische broers, Hasan en Hussein Temurziev, in Grozny met messen een aanval uit op politiemannen. Een agent werd gedood en een andere raakte zwaargewond alvorens de broers gedood werden. Een van de broers had op zijn telefoon een foto van henzelf waarbij ze met messen voor een IS vlag poseren.¹⁰⁶

In een overzicht van geweldsincidenten in de periode 2018 – juni 2021 vermeldt Caucasian Knot nog een aantal andere incidenten waarbij veronderstelde rebellen strijd voeren met de ordediensten, zonder dat er een expliciete link is met IS. De volgende paragraaf geeft een overzicht van deze incidenten.

Op 3 januari 2018 schoot een vermoedelijke rebel het hoofd van de politie van Avtury dood. Op 16 september 2018 schoten de leden van de Rosgvardiya drie veronderstelde rebellen dood in de *rayon* Achkhoy-Martan. Op 25 januari 2019 beschoten rebellen een politiepost nabij Sernovodsk. Twee agenten raakten hierbij gewond en de ordediensten vonden een dag erna het lijk van een

⁹⁸ Caucasian Knot, 13/06/2017, [url](#); Caucasian Knot, 06/04/2017, [url](#); Caucasian Knot, 21/05/2018, [url](#); Caucasian Knot, 17/12/2019, [url](#)

⁹⁹ Caucasian Knot, 19/05/2018, [url](#)

¹⁰⁰ Caucasian Knot, 21/05/2018, [url](#); Caucasian Knot, 20/05/2018, [url](#)

¹⁰¹ Memorial Human Rights Center, 25/10/2018, pp. 8-9, [url](#)

¹⁰² Directorate 4 [Telegram account], s.d., [url](#)

¹⁰³ Caucasian Knot, 06/05/2019, [url](#)

¹⁰⁴ Meduza, 23/06/2019, [url](#)

¹⁰⁵ Memorial Human Rights Center, 21/10/2019, p. 34, [url](#); Caucasian Knot, 02/07/2019, [url](#)

¹⁰⁶ Novaya Gazeta, 30/12/2020, [url](#); Caucasian Knot, 16/02/2021, [url](#); Caucasian Knot, 01/01/2021, [url](#)

vermoedelijke rebel in een nabijgelegen bos.¹⁰⁷ Op 9 september 2019 zou een zekere Usman Aziev het vuur geopend hebben toen de politie zijn wagen tegenhield aan een controlepost in Grozny. De man werd hierna door de ordediensten doodgeschoten.¹⁰⁸ Op 11 oktober 2020 doodden de ordediensten twee veronderstelde rebellen tijdens een speciale operatie nabij de Ingoesjetische grens.¹⁰⁹ Op 13 oktober 2020 voerden de ordediensten in de *rayon* Oktyabrskiy in Grozny een speciale operatie uit waarbij vier veronderstelde rebellen gedood zijn. Op 15 oktober 2020 voerden de ordediensten dan weer een speciale operatie uit in de *rayon* Achkoy-Martan waarbij een veronderstelde rebel gedood is, Kazbek Baydulaev, die de ordediensten ook al als slachtoffer van de speciale operatie van 11 oktober 2020 vermeld hadden. Dit deed bij waarnemers twijfels rijzen over het verloop van deze operatie.¹¹⁰ Op 17 december 2020 doodden de ordediensten twee veronderstelde rebellen in Kurchaloy in een vuurgevecht dat ontstond bij een identiteitscontrole.¹¹¹ Op 20 januari 2021 voerden de ordediensten een speciale operatie uit nabij Katar-Yurt waarbij zes veronderstelde rebellen om het leven kwamen. Eén van de slachtoffers was Aslan Byutukaev, een rebellenleider die reeds lang actief was.¹¹²

Het aantal zelfmoordaanslagen is de laatste jaren sterk afgenomen in Tsjetsjenië. In de voor deze COI Focus geraadpleegde bronnen vond Cedoca geen vermelding van een zelfmoordslag in 2019, 2020 en 2021. In 2018 vond er op 17 november volgens de ordediensten een poging tot een zelfmoordaanslag plaats in de *rayon* Staropromyslovskiy in Grozny. Een vrouw benaderde een controlepost en de politie zou een zelfmoordgordel bij haar gezien hebben waarop ze haar beschoot en de gordel ontplofte. Buiten de zelfmoordactivist vielen er geen slachtoffers. De autoriteiten verklaarden dat IS hierbij betrokken was, maar volgens Caucasian Knot betwijfelden tal van analisten deze betrokkenheid.¹¹³ Op 20 augustus 2018 vielen jongeren op drie locaties in Tsjetsjenië leden van de ordediensten aan. Volgens de ordediensten hadden ze allen explosief materiaal bij om zichzelf op te blazen maar slaagde slechts één erin dit tot ontploffing te brengen. Er kwamen hierbij geen leden van de ordediensten om het leven.¹¹⁴ In de geraadpleegde bronnen vond Cedoca geen informatie over een zelfmoordaanslag in 2017 in de republiek.¹¹⁵ De laatste voorgaande zelfmoordaanslag vond plaats in mei 2016 in Grozny waarbij één agent gedood werd.¹¹⁶

In een rapport van de Deense asielinstanties van 2015 vermeldt de analist Mayrbek Vatchagaev dat de rebellen in Tsjetsjenië de burgerbevolking niet als doelwit hebben. Ze richten zich op specifieke groepen zoals politiemannen, moellahs en ambtenaren.¹¹⁷ Een overzicht van het aantal burgerslachtoffers staat in hoofdstuk [3.2: Frequentie van het geweld](#). Er is voor de periode 2010 - juni 2021 in de geraadpleegde bronnen geen informatie teruggevonden over terroristische aanslagen in Tsjetsjenië die de burgerbevolking als doelwit hebben; met uitzondering van de aanslag op de Aartsengel-Mikhaelkerk in Grozny op 19 mei 2018.¹¹⁸

¹⁰⁷ Caucasian Knot, 24/03/2017, [url](#); Caucasian Knot, 19/05/2018, [url](#); Caucasian Knot, 29/01/2019, [url](#)

¹⁰⁸ Caucasian Knot, 17/12/2019, [url](#)

¹⁰⁹ Caucasian Knot, 16/02/2021, [url](#)

¹¹⁰ Caucasian Knot, 16/02/2021, [url](#); Caucasian Knot, 24/12/2020, [url](#); Novaya Gazeta, 15/12/2020, [url](#)

¹¹¹ Caucasian Knot, 16/02/2021, [url](#)

¹¹² Caucasian Knot, 25/01/2021, [url](#)

¹¹³ Memorial Human Rights Center, 06/02/2019, [url](#); Caucasian Knot, 20/11/2018, [url](#)

¹¹⁴ Memorial Human Rights Center, 25/10/2018, p. 8, [url](#)

¹¹⁵ ICG, 19/10/2012, [url](#)

¹¹⁶ Memorial Human Rights Center 30/03/2015, p. 17, [url](#); On Kavkaz, 09/05/2016, [url](#)

¹¹⁷ Danish Immigration Service, 09/02/2015, p. 26, [url](#)

¹¹⁸ Caucasian Knot, 19/05/2018, [url](#); Caucasian Knot, 20/05/2018, [url](#)

3.1.2. Acties ordediensten

Algemeen

Verschillende bronnen waaronder Memorial, OVSE en HRW vermelden dat de autoriteiten zich in hun strijd tegen de rebellen schuldig maken aan misbruiken die vaak gepaard gaan met geweld: onrechtmatige arrestaties, gefabriceerde rechtszaken, verdwijningen/ontvoeringen, foltering tijdens detentie, buitengerechtelijke executies, collectieve vergeldingsacties zoals brandstichting in de huizen van familieleden van al dan niet vermeende strijders, opsluiting in geheime detentiecentra.¹¹⁹ In 2018 schrijft Memorial dat er een verschuiving waar te nemen is van het doden van al dan niet vermeende leden van de rebellenbeweging naar arrestatie van deze personen. Memorial voegt eraan toe dat hierbij nog steeds sprake is van illegale arrestaties, foltering en verdwijningen.¹²⁰

In januari 2019 schrijft de onafhankelijke nieuwssite Caucasian Knot dat de autoriteiten in Tsjetsjenië soms officieel berichten over speciale operaties waarbij enkel veronderstelde rebellen gedood worden en er geen slachtoffers bij de ordediensten of burgers vallen. Dergelijke berichten moet men zeer omzichtig bekijken, maar het is vaak uiterst moeilijk tot onmogelijk om de precieze omstandigheden ervan na te gaan. Er kan volgens Caucasian Knot bij dergelijke gevallen soms sprake zijn van het verdoezelen van buitengerechtelijke executies.¹²¹ Dergelijke speciale operaties vinden tot anno 2021 plaats in Tsjetsjenië. Zo voerden de ordediensten op 13 oktober 2020 bijvoorbeeld een speciale operatie uit in Grozny. Hierbij werden vier personen gedood. Volgens Memorial en Radio Svoboda zijn er bij de operatie ook drie inwoners van de bestormde woning gearresteerd en zijn die later dood teruggegeven aan de familie. De Tsjetsjeense ordediensten stellen dat deze drie personen omkwamen bij een auto-ongeluk.¹²²

Meerdere bronnen stellen dat nadat Ramzan Kadyrov in het begin van de jaren 2000 volledige controle over de ordediensten verwierf het quasi onmogelijk is geworden om leden van de ordediensten te vervolgen.¹²³ Zo schrijven Memorial in 2017, de OVSE en European Asylum Support Office (EASO) in 2018 en USDOS in 2020 dat de Tsjetsjeense ordediensten opereren in een algemeen klimaat van straffeloosheid. Waarbij ICG, het USDOS en de onafhankelijke krant Novaya Gazeta eraan toevoegen dat de federale toezichtsorganen machteloos staan in Tsjetsjenië.¹²⁴ OVSE schrijft in 2018 dat het de indruk heeft dat Russische federale instellingen, die in het algemeen goed werk leveren in Tsjetsjenië, niet effectief zijn en ze de deelrepubliek als een speciaal geval behandelen waar straffeloosheid getolereerd wordt omwille van de stabiliteit.¹²⁵ In 2019 schrijven ook de Raad van Europa, de Kaukasus-expert Ekaterina Sokiryanskaya en de militaire analist Mark Galeotti dat de federale Russische instellingen in Tsjetsjenië bevreesd zijn om de lokale autoriteiten ter verantwoording te

¹¹⁹ HRW, 30/08/2016, p. 10, [url](#); PACE, 08/06/2016, [url](#); AI, 22/02/2017, [url](#); Memorial, 26/01/2017, [url](#); PACE, 08/06/2016, [url](#); Caucasian Knot, 24/03/2017, [url](#); Memorial Human Rights Center, 25/10/2018, pp. 9-10, [url](#); Central Asia-Caucasus Analyst (Souleimanov E.), 23/10/2018, [url](#); OVSE, 20/12/2018, p. 8, [url](#); Conflict Analysis and Prevention Center, 31/01/2019, [url](#); Russian Analytical Digest, Nr. 238 (E. Sokirianskaia), 22/07/2019, pp. 7-8, [url](#); Mayak Intelligence (Galeotti M.), 06/2019, p. 2, [url](#); USDOS, 11/03/2020, [url](#)

¹²⁰ Memorial Human Rights Center, 12/04/2018, pp. 8, 22, [url](#)

¹²¹ Caucasian Knot, 26/01/2019, [url](#)

¹²² Memorial Human Rights Center, 17/02/2021, p.30, [url](#); Radio Svoboda, 06/01/2021, [url](#)

¹²³ Memorial Human Rights Center, 18/10/2010, [url](#); Saferworld, 03/2012, [url](#); USDOS, 19/04/2013, [url](#); IDMC, 14/03/2013, [url](#); Memorial, 10/2012, [url](#); ICG, 06/09/2013, p. 30, [url](#); PACE, 08/06/2016, [url](#)

¹²⁴ ICG, 30/06/2015, pp. 28-31, [url](#); USDOS, 07/03/2017, [url](#); PACE, 08/06/2016, [url](#); Memorial, 26/01/2017, [url](#); Novaya Gazeta, 10/07/2017, [url](#); Novaya Gazeta, 31/07/2017, [url](#); USDOS, 20/04/2018, [url](#); OVSE, 20/12/2018, [url](#) p. 28; EASO, 08/2018, pp. 48-49, [url](#)

¹²⁵ OVSE, 20/12/2018, pp. 32-33, [url](#)

roepen en dat ze vermoedelijke misdaden begaan door de Tsjetsjeense autoriteiten dan ook niet onderzoeken.¹²⁶

De Raad van Europa schrijft voor de periode 2011-2016 dat foltering veel voorkomt bij gedetineerden, vooral bij zaken die verband houden met terrorisme.¹²⁷ In november - december 2017 voerde een delegatie van het Comité ter Voorkoming van Foltering van de Raad van Europa een bezoek uit aan Tsjetsjenië om meldingen van illegale detentie en mishandeling door de ordediensten te onderzoeken. Tot heden is het rapport van dit werkbezoek niet gepubliceerd maar op 11 maart 2019 publiceerde het Comité wel een publieke verklaring. In de verklaring schrijft het Comité dat de ordediensten in Tsjetsjenië wijdverbreid gebruik maken van foltering en andere vormen van slechte behandeling bij detentie. Daarnaast is er in Tsjetsjenië ook sprake van breed gebruik van illegale opsluitingen. Het Comité merkt daarbij op dat dergelijke hechtenis enerzijds het risico op slechte behandeling vergroot en anderzijds sterk de mogelijkheid inperkt om er klacht tegen in te dienen. Volgens het Comité lopen personen die verdacht worden van terrorisme en betrokkenheid bij de rebellen een zeer sterk risico op foltering, maar zijn ze niet de enige slachtoffers.¹²⁸

Detenties en verdwijningen

Er gebeuren nog steeds ontvoeringen en illegale arrestaties in Tsjetsjenië waarbij sommige personen verdwijnen na de ontvoering. Memorial en de onafhankelijke nieuwssite Kavkaz Realii schrijven dat de omstandigheden van de ontvoeringen en verdwijningen in het overgrote deel van de gevallen wijzen op de betrokkenheid van de autoriteiten.¹²⁹ Zo schrijft de OVSE-rapporteur Wolfgang Benedek in een rapport van december 2018 dat er nog steeds illegale detenties plaatsvinden in Tsjetsjenië waarbij de meerderheid van de slachtoffers vastgehouden worden in een politiegebouw, een militair gebouw of op een afgezonderde plaats. Ze kunnen er weken vastgehouden worden zonder contact met familieleden, toegang tot een advocaat of rechter. De gedetineerden worden gefolterd met elektriciteit en stokslagen om hen tot bekentenissen te dwingen. Vaak wordt hen voedsel en water onthouden. Er zijn volgens de OVSE ook meldingen van het eisen van afkoopsommen om gedetineerden vrij te laten. Tenslotte merkt de OVSE op dat er bij illegale arrestaties zich ook gevallen van illegale executies voordoen.¹³⁰ In 2019 verklaart Oleg Orlov van Memorial op de nieuwssite Kavkaz Realii dat personen in Tsjetsjenië nog steeds het risico lopen om onterecht gearresteerd te worden. Veelal worden deze personen volgens Memorial in afzondering gehouden en gefolterd om een bekentenis af te dwingen. Indien ze een bekentenis afleggen worden deze personen uiteindelijk voor het gerecht gebracht en veroordeeld. Indien ze geen bekentenis afleggen lopen ze het risico gedood te worden in detentie en nadien spoorloos te verdwijnen of als een gedode rebel voorgesteld te worden door de ordediensten.¹³¹ Het Nederlandse Ambtsbericht en USDOS schrijven in 2021 dat de ordediensten in Tsjetsjenië in sommige gevallen arrestanten incommunicado in detentie houden voor deze officieel geregistreerd worden. Meestal is hierbij sprake van mishandelingen van de arrestant om bekentenissen af te dwingen. Dergelijke incommunicado-detenties kunnen weken duren. Er zijn meldingen dat personen vrijgelaten worden na betaling door de familie.¹³²

¹²⁶ Russian Analytical Digest, Nr. 238 (E. Sokirianskaia), 22/07/2019, p. 7, [url](#); Council of Europe, European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, 11/03/2019, p. 2, [url](#); Mayak Intelligence (Galeotti M.), 06/2019, pp. 4-5, [url](#)

¹²⁷ PACE, 08/06/2016, [url](#)

¹²⁸ Council of Europe, European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, 07/12/2017, [url](#); Council of Europe, European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, 11/03/2019, pp. 3-5, [url](#)

¹²⁹ Memorial Human Rights Center, 07/06/2016, [url](#); Kavkaz Realii, 23/10/2019, [url](#)

¹³⁰ OVSE, 20/12/2018, pp. 8-10, 19, [url](#)

¹³¹ Memorial Human Rights Center, 19/01/2015, pp. 5-6, [url](#); Kavkaz Realii, 23/10/2019, [url](#)

¹³² Ministerie van Buitenlandse Zaken Nederland, 12/04/2021, pp. 36, 39, [url](#); USDOS, 30/03/2021, p. 6, [url](#)

In een in maart 2019 gepubliceerde verklaring van het Comité ter Voorkoming van Foltering van de Raad van Europa identificeert het Comité verschillende locaties van illegale detentie. Deze zijn: het Kadyrov regiment van de Speciale Patrouille-post politie, de 2de divisie politie van Grozny en het oude gebouw van de stedelijke MVD-afdeling van Argun. Daarnaast is er volgens het Comité ook sprake van ongeregistreerde detenties op officiële detentielocaties.¹³³ Het Nederlandse Ambtsbericht schrijft aansluitend in 2021 dat er volgens een vertrouwelijke bron in Tsjetsjenië duizenden mensen illegaal worden vastgehouden in informele gevangenissen. Het gaat hierbij onder andere over LGBTI-personen, drugsverslaafden en vrouwen die culturele kledingvoorschriften overtreden.¹³⁴

Verschillende organisaties, waaronder Memorial, USDOS en Jamestown Foundation vermelden sinds 2013 dat het aantal verdwijningen afneemt, maar tegelijk stellen ze dat het aantal aangiftes en getuigenissen sterk afneemt en het dus steeds moeilijker wordt om een juist beeld te krijgen van de omvang van het fenomeen. Memorial vermeldt in 2016 dat de gekende gevallen van verdwijningen slechts het topje van de ijsberg zijn en dat enkel een beperkt aantal bekend raakt in de media. De familieleden zijn volgens Memorial bang om verdwijningen aan te klagen en zijn er vaak van overtuigd dat klacht indienen over een verdwijning nutteloos is. Daardoor is het moeilijker geworden om een correct beeld van de situatie te krijgen.¹³⁵ PACE vermeldt in een rapport van 2016 en het USDOS in zijn mensenrechtenrapport van 2017 dat er zich nog steeds verdwijningen voordoen in Tsjetsjenië.¹³⁶ In oktober 2017 schrijft Caucasian Knot dat er opnieuw een toename is van het aantal verdwijningen in Tsjetsjenië en dat de ordediensten het opnieuw systematischer toepassen. Caucasian Knot schrijft in oktober 2017 dat het weet heeft van minstens 43 verdwenen personen in 2017. In deze 43 gevallen traden de familieleden op een of andere manier in de openbaarheid over de verdwijning. Caucasian Knot voegt er aan toe dat het geen exhaustieve lijst is en dat het personen met de meest uiteenlopende profielen betreft.¹³⁷ Op 5 december 2017 bericht Caucasian Knot dat er in de nacht van 21 november 2017 zeven mannen illegaal gearresteerd en verdwenen zijn in Grozny.¹³⁸

Volgens Sokiryanskaya en het USDOS bevestigen verschillende bronnen dat er in 2017 opnieuw een toename is van het aantal verdwijningen en illegale arrestaties in Tsjetsjenië. In de meeste gevallen zouden leden van de ordediensten hiervoor verantwoordelijk zijn.¹³⁹ In april 2019 schrijft Memorial opnieuw dat het geen duidelijk zicht heeft op het aantal verdwijningen in Tsjetsjenië.¹⁴⁰ In een rapport van 2020 beschrijft Memorial vier gevallen van in totaal acht personen die in de periode december 2019 – februari 2020 spoorloos verdwenen en na enige tijd weer opdoken. Vaak blijkt dat ze enige tijd door de ordediensten vastgehouden werden al weigeren de slachtoffers en hun familie na de verdwijning veelal nog een verklaring af te leggen aan mensenrechtenorganisaties.¹⁴¹

Het Telegram-kanaal 1ADAT publiceert sinds april 2020 cijfers over verdwijningen in Tsjetsjenië. 1ADAT profileert zichzelf als gericht tegen het Kadyrov-regime. 1ADAT zegt zelf dat ze deze cijfers uit verschillende bronnen haalt, waaronder van medewerkers van de ordediensten. Verschillende mensenrechtenactivisten zoals Oleg Orlov en Oyub Titiev van Memorial en Ruslan Kutaev van de

¹³³ Council of Europe, European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, 11/03/2019, pp. 7-8, [url](#)

¹³⁴ Ministerie van Buitenlandse Zaken Nederland, 12/04/2021, p. 39, [url](#)

¹³⁵ Memorial Human Rights Center, *Статистика похищений и убийств. Чечня (2011 год) [Statistieken van ontvoeringen en moorden, Tsjetsjenië (2011)]*, s.d., [url](#); Forum 18, 23/07/2012, [url](#); United States Commission on International Religious Freedom, 04/2013, [url](#); USDOS, 19/04/2013, [url](#); Jamestown Foundation, 24/07/2012, [url](#); Memorial Human Rights Center, 07/06/2016, p. 28-30, [url](#),

¹³⁶ PACE, 08/06/2016, [url](#); USDOS, 07/03/2017, [url](#)

¹³⁷ Caucasian Knot, 27/10/2017, [url](#)

¹³⁸ Caucasian Knot, 05/12/2017, [url](#)

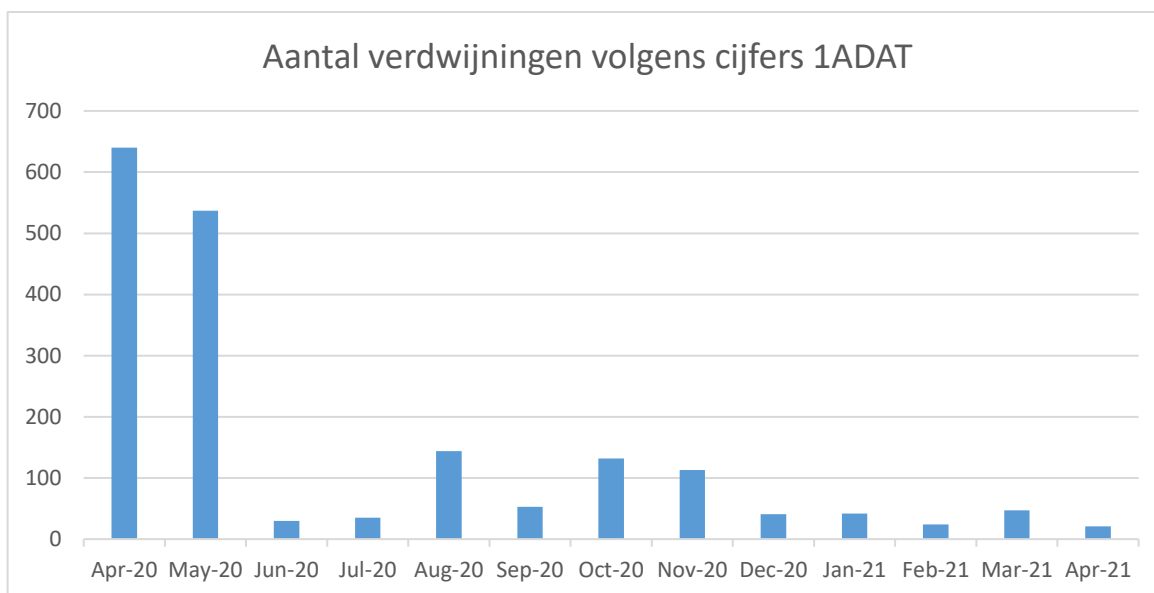
¹³⁹ Caucasian Knot, 27/10/2017, [url](#); USDOS, 20/04/2018, [url](#)

¹⁴⁰ Caucasian Knot, 17/04/2019, [url](#)

¹⁴¹ Memorial Human Rights Center, 23/04/2020, pp. 12-13, [url](#)

Assambley Narodov Kavkaza vermelden dat het niet mogelijk is om de cijfers en hun origine te verifiëren, maar ze menen allemaal dat ze geloofwaardig en realistisch zijn.¹⁴²

In de onderstaande grafiek geeft Cedoca een overzicht van de cijfers over verdwijningen die 1ADAT publiceerde. Zoals in bovenstaande paragraaf vermeld kunnen deze cijfers niet geverifieerd worden en dienen ze enkel als indicatief gelezen te worden:

Tabel opgemaakt door Cedoca aan de hand van cijfermateriaal 1ADAT¹⁴³

1ADAT verklaart in 2020 aan Kavkaz Realii dat arrestaties en verdwijningen vaak 's avonds of 's nachts plaatsvinden. Soms zijn ze heel gericht op één persoon maar het kan evengoed gebeuren dat er tientallen personen in een hele wijk opgepakt worden. De reden voor deze arrestaties is niet steeds duidelijk. Soms worden opgepakte personen weer vrijgelaten, soms openen de autoriteiten een gefabriceerde strafzaak tegen hen en in sommige gevallen worden ze vermoord. De overgrote meerderheid van de gearresteerde en verdwenen personen zijn mannen maar volgens 1ADAT zijn er ook meldingen van vrouwelijke slachtoffers.¹⁴⁴

Aleksandr Cherkasov van Memorial verklaart dat wanneer familieleden zich officieus of officieel tot de autoriteiten wenden voor hulp om de slachtoffers terug te vinden, dit vaak een tegenovergesteld effect heeft. De familieleden zullen dan vaak gedwongen worden om zich publiek te verontschuldigen. Dit leidt er nog steeds toe dat familieleden niet snel aangifte zullen doen van verdwijningen, maar, in het geval ze die hebben, een beroep zullen doen op informele contacten. De analiste Ekaterina Sokiryanskaya verklaart dat het quasi onmogelijk is om via het Onderzoekscomité of mensenrechtenorganisaties verdwenen familieleden te vinden of vrij te krijgen. Caucasian Knot schrijft in 2020 en 2021 dat verschillende mensenrechtenactivisten aan hen verklaren dat inwoners van Tsjetsjenië bevreesd zijn om klachten in te dienen of juridische hulp te vragen voor verdwenen of illegaal gearresteerde familieleden omdat ze schrik hebben dat het hun familieleden zou schaden. Ook

¹⁴² Caucasian Knot, 01/10/2020, [url](#); Kavkaz Realii, 30/12/2020, [url](#)

¹⁴³ 1ADAT [Telegram Channel], 27/10/2020, [url](#); 1ADAT [Telegram Channel], 27/12/2020, [url](#); 1ADAT [Telegram Channel], 04/02/2021, [url](#); 1ADAT [Telegram Channel], 01/03/2021, [url](#); 1ADAT [Telegram Channel], 03/04/2021, [url](#); 1ADAT [Telegram Channel], 05/05/2021, [url](#); 1ADAT [Telegram Channel], 01/06/2021, [url](#)

¹⁴⁴ Kavkaz Realii, 30/12/2020, [url](#)

1ADAT schrijft dat familieleden van gearresteerde en/of verdwenen personen vaak niet durven er ruchtbaarheid aan te geven of klacht in te dienen.¹⁴⁵

Hieronder staan enkele voorbeelden van illegale arrestaties en verdwijningen in Tsjetsjenië:

Caucasian Knot bericht dat de ordediensten in april 2018 een inwoner van Berdykel arresteerden. De dag erna brachten de ordediensten zijn levenloze lichaam naar zijn familie. Zijn lichaam vertoonde sporen van slagen.¹⁴⁶

Op 13 maart 2020 verdween een zekere Shamkhan Yandiev nabij het dorp Novyy Sharoy spoorloos voor twee weken waarna hij in een politiekantoor opdook. De man verbleef voordien zeven jaar in Duitsland.¹⁴⁷

Volgens bronnen van Memorial verdwenen er in het dorp Chechen-Aul eind augustus 2020 zeven mannen. De familie had geen weet van hun verblijfplaats. Op 18 september 2020 werden er twee vrijgelaten en op 7 oktober 2020 nog eens twee. De mannen waren tijdens hun detentie gefolterd. Tegen drie anderen zouden de ordediensten een strafzaak fabriceren al waren ze niet officieel gearresteerd.¹⁴⁸

Memorial bericht dat er op 13 november 2020 een tiental personen gearresteerd zijn in Gudermes. Volgens informatie die Memorial verkreeg werden deze personen illegaal vastgehouden op een basis van de Rosgvardiya in Grozny en zijn minstens enkele van hen fysiek mishandeld. De familieleden weigerden klacht in te dienen of hulp van mensenrechtenorganisaties te krijgen.¹⁴⁹

Op 26 april 2021 arresteerden niet-geïdentificeerde ordediensten in Argun Arkaman Tataev. Volgens zijn familie wordt hij sindsdien vastgehouden in Argun, wat de ordediensten ontkennen. Op 15 mei 2021 stuurde de moeder van Tataev een verklaring hierover naar Memorial. Op 25 mei 2021 pakten de ordediensten enkele familieleden op en bedreigden ze hen om de verklaring in te trekken, zoniet zouden ze de familieleden doodschieten en Arkaman de schuld geven.¹⁵⁰

Familieleden

Familieleden van (vermoedelijke) rebellenstrijders worden door de autoriteiten verantwoordelijk gehouden voor de daden van hun verwanten.¹⁵¹ De Tsjetsjeense autoriteiten hebben regelmatig waarschuwingen geuit aan de familieleden dat er represailles zouden volgen als ze hun zonen niet kunnen overhalen om de wapens neer te leggen. Dergelijke represailles doen zich voor onder de vorm van het platbranden van de huizen van familieleden, uitsluiting van de families uit hun leefgemeenschap of vervolging van familieleden. Dit wordt bevestigd door meerdere bronnen, waaronder ICG, USDOS, OVSE, EASO en analisten en mensenrechtenactivisten zoals Ekaterina Sokiryanskaya, Mark Galeotti, Igor Kalyapin en Oleg Orlov.¹⁵² In 2016 en 2017 vermeldt Memorial dat de praktijk van het bestraffen van familieleden van rebellen via arrestaties, detentie, vernielen van woningen en ontslag voortduren. In januari 2017 stelt Memorial enkele gevallen vast waarbij niet

¹⁴⁵ Caucasian Knot, 27/10/2017, [url](#); Caucasian Knot, 07/01/2021, [url](#); Kavkaz Reali, 30/12/2020, [url](#); Caucasian Knot, 23/12/2020, [url](#)

¹⁴⁶ Caucasian Knot, 26/01/2019, [url](#)

¹⁴⁷ Memorial Human Rights Center, 27/03/2020, [url](#)

¹⁴⁸ Memorial, 20/10/2020, [url](#)

¹⁴⁹ Memorial, 13/11/2020, [url](#)

¹⁵⁰ Memorial, 27/05/2021, [url](#)

¹⁵¹ Memorial Human Rights Center, 07/04/2017, pp. 21-22, [url](#); Memorial Human Rights Center, 25/10/2018, pp. 9-10, [url](#); Asia Europe Journal (Souleimanov E.A.), 07/2018, p. 98, [url](#); Conflict Analysis and Prevention Center, 31/01/2019, pp. 56-57, [url](#); Council of Europe, European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, 11/03/2019, p. 5, [url](#)

¹⁵² ICG, 30/06/2015, pp. 9-10, [url](#); Caucasian Knot, 07/01/2017, [url](#); Sobesednik, 17/01/2017, [url](#); USDOS, 20/04/2018, [url](#); OVSE, 20/12/2018, pp. 19-20, [url](#); EASO, 08/2018, pp. 46-47, [url](#); Mayak Intelligence (Galeotti M.), 06/2019, pp. 3, 14, [url](#); Caucasian Knot, 07/01/2021, [url](#)

enkel rechtstreekse familieleden maar ook een meer wijde kring van mannelijke familieleden bestraffingen ondergaan.¹⁵³ In augustus 2017 worden bijvoorbeeld de familieleden van Magomed Taramov en Dzhamal Tazbiev fysiek mishandeld omdat ze publiekelijk protesteren tegen de detentie van de twee mannen wegens betrokkenheid bij de aanslag in Grozny in december 2016. De twee mannen verklaren bekentenissen te hebben afgelegd onder druk van foltering. Ook dorpsgenoten die een open brief voor hun vrijlating ondertekenen zouden door de ordediensten onder druk gezet zijn, waarna ze verklaarden per ongeluk de brief te hebben ondertekend. Uiteindelijk veroordeelde men de twee mannen tot vijf jaar gevangenis.¹⁵⁴ Na een drievoudige aanval op de ordediensten op 20 augustus 2018 arresteren de ordediensten, volgens Memorial en de Kaukasusexpert Emil Souleimanov, ook een groot aantal familieleden en kennissen van de aanslagplegers, onder hen ook minderjarigen. In totaal arresteerde men een 200-tal personen die gedurende een periode gaande van een dag tot een week vastgehouden werden. De directe familieleden van de aanslagplegers zagen zich eind augustus-begin september 2018 onder druk van de ordediensten verplicht om weg te trekken uit hun woonplaats Shali.¹⁵⁵ Novaya Gazeta vermeldt dat na een vuurgevecht met rebellen in oktober 2020 de ordediensten een groot aantal van hun familieleden, waaronder minderjarigen, en vrienden arresteerden. Ze werden enkele dagen tot maanden vastgehouden en gefolterd.¹⁵⁶ Novaya Gazeta schrijft dat de ordediensten in maart 2021 familieleden van een ex-sergeant van het politieregiment Kadyrov oppakten en bedreigden. De ex-sergeant had aan Novaya Gazeta getuigd over wanpraktijken bij de politie. De politiediensten dreigden dat de familie "iets heel ergs" zou overkomen indien de ex-sergeant zijn verklaringen niet zou intrekken.¹⁵⁷ Kavkaz Realii vermeldt dat de Tsjetsjeense ordediensten de familieleden van de in april 2021 in Argun verdwenen Akraman Tataev met geweld bedreigden. De ordediensten pakten enkele familie-ouderen op en zetten de familie zo onder druk om de samenwerking met Memorial over de verdwijning van Tataev stop te zetten.¹⁵⁸

In 2020 publiceerde het Conflict Analysis and Prevention Center van Ekaterina Sokiryanskaya een rapport met de resultaten van een onderzoek naar de situatie van de weduwen en kinderen van rebellen die gedood zijn in één van de oorlogen in de Kaukasus of in het Midden-Oosten alsook van vrouwen van wie de echtgenoot veroordeeld is tot gevangenisstraffen wegens betrokkenheid bij de rebellenbeweging. Specifiek voor Tsjetsjenië merkt Sokiryanskaya op dat de helft van de voor het onderzoek geïnterviewde vrouwen vermelden dat ze omwille van de activiteiten van hun man druk vanwege de ordediensten ondervinden die vaak sterk kan zijn. De andere helft maakt hier geen melding van. Het onderzoek kon niet aangeven welke elementen tot druk vanwege de overheid leiden. Sokiryanskaya merkt op dat men de indruk krijgt dat veel afhangt van de houding van de lokale ordediensten die vaak eigen lijsten van verdachte personen hebben. Wel gaf het onderzoek aan dat hoe hoger de plaats van de echtgenoot in de rebellenhiërarchie was, hoe hoger het risico op druk vanwege de ordediensten. Daarnaast schrijft Sokiryanskaya dat echtgenotes van rebellen die actief waren in het conflict in het begin van de jaren 2000, voordat de zogenaamde Tsjetsjenisering zich inzette, vaak een lager risico lopen op druk vanwege de ordediensten. Ze voegt er aan toe dat dit niet altijd het geval is.¹⁵⁹

Onderzoek Novaya Gazeta 2017

De onafhankelijke Russische krant Novaya Gazeta berichtte in juli 2017 over een specifieke verdwijningszaak. Volgens de krant arresteerden de ordediensten in december 2016 en januari 2017

¹⁵³ Memorial Human Rights Center, 07/04/2017, pp. 21-22, [url](#); Memorial Human Rights Center, 07/06/2016, [url](#)

¹⁵⁴ Caucasian Knot, 29/08/2017, [url](#); Caucasian Knot, 06/09/2017, [url](#); ICG, 26/03/2018, [url](#)

¹⁵⁵ Memorial Human Rights Center, 25/10/2018, pp. 9, 11, [url](#); Central Asia-Caucasus Analyst (Souleimanov E.), 23/10/2018, [url](#)

¹⁵⁶ Novaya Gazeta, 30/12/2020, [url](#)

¹⁵⁷ Novaya Gazeta, 17/03/2021, [url](#)

¹⁵⁸ Kavkaz Realii, 28/05/2021, [url](#)

¹⁵⁹ Conflict Analysis and Prevention Center, 31/03/2020, pp. 23-27, [url](#)

een 200-tal personen naar aanleiding van een aanslag in Grozny op 17 december 2016. De arrestaties vonden plaats in onder andere Grozny, Kurchaloy, Coci-yurt en Mayrtup. Tegen sommige arrestanten werd een strafzaak geopend, maar volgens Novaya Gazeta werden minsten 27 van deze personen en mogelijk zelfs 56, buitengerechtelijk geëxecuteerd door leden van de Tsjetsjeense ordediensten in de nacht van 25 op 26 januari 2017. Novaya Gazeta verkreeg documenten van de Tsjetsjeense MVD die deze executies zouden bevestigen. Volgens Memorial hebben de familieleden van deze 27 personen geen enkele informatie over de situatie en verblijfplaats van hun verdwenen familielid. Van één persoon, Ismail Bergaev, is geweten dat hij overleed in ziekenhuis nr. 9 in Grozny. Volgens de autoriteiten bezweek hij aan verwondingen die hij opliep tijdens een vuurgevecht met de ordediensten.¹⁶⁰ De woordvoerder van president Poetin verklaarde dat ze op de hoogte waren van de berichten van de executies, maar dat de lokale ordediensten deze geruchten afdeden als leugens.¹⁶¹

Op 24 juli 2017 overhandigt Memorial dossiers over dertien mannen die in de periode december 2016 - februari 2017 in Tsjetsjenië verdwenen aan de Russische ombudsvrouw voor de mensenrechten, Moskal'kova. Van een van hen, Said-Ramzan Abdulkerimov, is geweten dat hij stierf in politiedetentie, maar van de anderen ontbreekt elk spoor.¹⁶²

Eind juli 2017 schrijft Novaya Gazeta dat familieleden van de 27 vermoedelijk geëxecuteerde personen door de Tsjetsjeense ordediensten bedreigd werden na de publicatie van hun namen in deze krant. Ook werden de paspoorten van de 27 personen opgeëist en zijn volgens Novaya Gazeta de mobiele telefoons van enkele van hen naar Tsjetsjeense eenheden in Syrië gestuurd om zo te kunnen aantonen dat deze personen daar verblijven.¹⁶³ Het Russische Onderzoekscomité verklaarde in 2018 dat 22 van de verdwenen personen weggetrokken zijn naar Syrië, maar de mensenrechtenorganisatie Memorial trekt deze conclusie in twijfel aangezien er volgens hen tekortkomingen waren in het onderzoek.¹⁶⁴

In september 2017 bezocht de Russische ombudsvrouw voor Mensenrechten, Moskal'kova, Tsjetsjenië naar aanleiding van de berichtgeving van Novaya Gazeta. Volgens Memorial werden de familieleden van de 27 personen door de Tsjetsjeense ordediensten bedreigd om geen contact op te nemen met Moskal'kova. De Tsjetsjeense autoriteiten gaven zelf enkele verklaringen voor de verdwijning van de 27 personen (zoals: natuurlijke dood, vertrokken naar Syrië), maar die steunen volgens Memorial niet op feiten.¹⁶⁵

Op 11 september 2018 zijn veertien van de in januari 2017 gearresteerde personen veroordeeld tot gevangenisstraffen tussen 9,5 en 10,5 jaar wegens betrokkenheid bij de rebellen. In 2019 bevestigde het Tsjetsjeense Hooggerechtshof deze veroordelingen. Een niet nader bepaald aantal van de in december 2016 – januari 2017 gearresteerde personen is volgens Memorial tot minstens eind 2019 spoorloos.¹⁶⁶ In 2021 publiceerde Novaya Gazeta bijkomend onderzoek met onder andere de getuigenis van een ex-politieman van de Tsjetsjeense ordediensten. Volgens Novaya Gazeta bevestigt dit onderzoek de illegale executie van de 27 personen.¹⁶⁷

¹⁶⁰ Memorial Human Rights Center, 10/10/2017, [url](#), pp. 12-16; Novaya Gazeta, 10/07/2017, [url](#); Novaya Gazeta, 31/07/2017, [url](#)

¹⁶¹ OC Media, 11/07/2017, [url](#)

¹⁶² RFE/RL, 27/07/2017, [url](#)

¹⁶³ Novaya Gazeta, 31/07/2017, [url](#)

¹⁶⁴ Memorial Human Rights Center, 21/10/2019, pp. 25-29, [url](#)

¹⁶⁵ Memorial Human Rights Center, 10/10/2017, pp. 16-19, [url](#); USDOS, 20/04/2018, [url](#)

¹⁶⁶ Memorial Human Rights Center, 21/10/2019, pp. 25-29, [url](#)

¹⁶⁷ Novaya Gazeta, 15/02/2021, [url](#); Novaya Gazeta, 15/03/2021, [url](#)

3.2. Frequentie van het geweld

Het is zo goed als onmogelijk om een volledig zicht te krijgen op de frequentie van gewelddaden in Tsjetsjenië. Enerzijds door de quasi afwezigheid van onafhankelijke media, anderzijds door de informatieoorlog die gevoerd wordt door de strijdende partijen.¹⁶⁸ In rapporten van 2014 vermeldt Memorial dat er vaak geen nadere details beschikbaar zijn over gevechten die in Tsjetsjenië plaatsvinden tussen rebellen en de autoriteiten. Informatie komt volgens Memorial slechts zeer gedoseerd de republiek uit en de Tsjetsjeense MVD en ordediensten publiceert beperkte informatie over terroristische activiteiten.¹⁶⁹ In 2021 voegt Memorial er aan toe dat er geen zekerheid is over de juistheid van het officiële cijfermateriaal over de situatie in de Noordelijke Kaukasus. Als voorbeeld citeert het tegenstrijdige cijfers over geweldsincidenten in de Noordelijke Kaukasus die het Antiterroristisch comité publiceerde.¹⁷⁰ In 2018 en 2019 schrijft Caucasian Knot op zijn beurt dat het niet steeds mogelijk is om verklaringen van de ordediensten te verifiëren en dat cijfermateriaal over geweld niet altijd volledig correct is.¹⁷¹

Voor de periode 2019 - 2021 vond Cedoca bij Caucasian Knot geen vermelding van terroristische ontploffingen die in Tsjetsjenië plaatsvonden. In 2018 telde Caucasian Knot drie terroristische explosies in Tsjetsjenië tegenover vier ontploffingen in 2017, drie in 2016, vier in 2015, drie in 2014 en achttien in 2013.¹⁷² Met ontploffingen worden alle doelbewuste ontploffingen door zowel zelfgemaakte als militaire springtuigen bedoeld, van militaire en industriële doelwitten, of objecten zoals pijpleidingen en spoorwegen. In dit aantal zijn ook de zelfmoordaanslagen opgenomen. In 2013, 2014 en 2016 vond er volgens Caucasian Knot telkens één zelfmoordaanslag plaats.¹⁷³ In 2018 vonden er volgens Caucasian Knot twee zelfmoordaanslagen plaats in Tsjetsjenië.¹⁷⁴ In de geraadpleegde bronnen is geen informatie gevonden over een eventuele zelfmoordaanslag in Tsjetsjenië in 2015, 2017 en in de periode 2019 - 10 juni 2021.

Onderstaande tabel geeft de cijfers weer die Memorial en Caucasian Knot verzamelden over het aantal slachtoffers bij de ordediensten in de strijd tegen de rebellen in de laatste jaren:

Jaar	Cijfers Memorial		Cijfers Caucasian Knot	
	Gedode ordediensten	Gewonde ordediensten	Gedode ordediensten	Gewonde ordediensten
2021 ¹⁷⁵ (Memorial: januari - februari Caucasian Knot: januari - mei)	0	5	0	5

¹⁶⁸ RFE/RL, 20/02/2012, [url](#); Memorial Human Rights Center, 14/03/2012, [url](#); Caucasian Knot, 16/01/2013, [url](#)

¹⁶⁹ Memorial Human Rights Center, 17/01/2014, p. 15 [url](#); Memorial, 23/01/2014, p. 18, [url](#),

¹⁷⁰ Memorial Human Rights Center, 15/03/2021, p. 22, [url](#); Memorial Human Rights Center, 17/02/2021, pp. 28-29, [url](#)

¹⁷¹ Caucasian Knot, 14/03/2018, [url](#); Caucasian Knot, 26/01/2019, [url](#)

¹⁷² Caucasian Knot, 28/01/2014, [url](#); Caucasian Knot, 30/01/2015, [url](#); Caucasian Knot, 04/02/2016, [url](#); Caucasian Knot, 01/02/2017, [url](#); Caucasian Knot, 15/01/2018, [url](#); Caucasian Knot, 26/01/2019, [url](#)

¹⁷³ Caucasian Knot, 28/01/2014, [url](#); Memorial Human Rights Center 30/03/2015, p. 17, [url](#); Newsru, 18/10/2014, [url](#); On Kavkaz, 09/05/2016, [url](#)

¹⁷⁴ Caucasian Knot, 26/01/2019, [url](#)

¹⁷⁵ Caucasian Knot, 05/04/2021, [url](#); Caucasian Knot, 03/05/2021, [url](#); Caucasian Knot, 01/06/2021, [url](#); Memorial Human Rights Center, 15/03/2021, p. 27, [url](#)

2020 ¹⁷⁶	3	2	3	2
2019 ¹⁷⁷	2	4	2	4
2018 ¹⁷⁸	3	8	3	8
2017 ¹⁷⁹	12	12	13	14
2016 ¹⁸⁰	5	10	5	5
2015 ¹⁸¹	2	15	2	15
2014 ¹⁸²	24	56	26	64

Onderstaande tabel geeft het aantal vermoedelijke rebellen weer die volgens cijfers van Caucasian Knot de laatste jaren gedood werden. Caucasian Knot merkt bij deze cijfers op dat niet alle door hen opgesomde slachtoffers officieel bevestigd werden maar deels afkomstig zijn van eigen informatie.¹⁸³

	2021 (januari- mei) ¹⁸⁴	2020 ¹⁸⁵	2019 ¹⁸⁶	2018 ¹⁸⁷	2017 ¹⁸⁸	2016 ¹⁸⁹	2015 ¹⁹⁰	2014 ¹⁹¹
Aantal gedode vermoedelijke rebellen	6	11	4	21	20	20	10	24

Volgens cijfers van de Tsjetsjeense MVD doodden ze in 2020 veertien leden van illegale gewapende formaties en arresteerden ze 58 personen wegens betrokkenheid bij terroristische activiteiten.¹⁹² In 2019 arresteerde de Tsjetsjeense MVD volgens hun eigen cijfers 77 personen omwille van betrokkenheid bij terroristische activiteiten of extremisme. In het overzicht vermeldt de MVD dat er in 2019 vier vermoedelijke rebellen gedood zijn nadat ze politiemannen aanvielen. De MVD specificeert hier niet of dit het totaal aantal in 2019 gedode vermoedelijke rebellen is of enkel degenen die bij een

¹⁷⁶ Caucasian Knot, 18/03/2020, [url](#); Caucasian Knot, 15/04/2020, [url](#); Caucasian Knot, 18/05/2020, [url](#); Caucasian Knot, 07/11/2020, [url](#); Caucasian Knot, 05/01/2021, [url](#); Memorial Human Rights Center, 15/03/2021, p. 23, [url](#)

¹⁷⁷ Memorial Human Rights Center, 23/04/2020, [url](#); Caucasian Knot, 25/04/2019, [url](#); Caucasian Knot, 23/08/2019, [url](#); Caucasian Knot, 05/12/2019, [url](#); Caucasian Knot, 30/01/2020, [url](#)

¹⁷⁸ Caucasian Knot, 26/01/2019, [url](#); Memorial Human Rights Center, 15/04/2019, [url](#)

¹⁷⁹ Caucasian Knot, 15/01/2018, [url](#); Memorial Human Rights Center, 12/04/2018, [url](#)

¹⁸⁰ Memorial Human Rights Center, 07/04/2017, p. 4, [url](#); Caucasian Knot, 01/02/2017, [url](#)

¹⁸¹ Memorial Human Rights Center, 31/03/2016, p. 4, [url](#); Caucasian Knot, 04/02/2016, [url](#)

¹⁸² Memorial Human Rights Center 30/03/2015, p. 19, [url](#); Caucasian Knot, 30/01/2015, [url](#)

¹⁸³ Caucasian Knot, 16/01/2013, [url](#); Caucasian Knot, 08/01/2012, [url](#); Caucasian Knot, 28/01/2014, [url](#)

¹⁸⁴ Caucasian Knot, 05/04/2021, [url](#); Caucasian Knot, 03/05/2021, [url](#); Caucasian Knot, 01/06/2021, [url](#)

¹⁸⁵ Caucasian Knot, 18/03/2020, [url](#); Caucasian Knot, 15/04/2020, [url](#); Caucasian Knot, 18/05/2020, [url](#); Caucasian Knot, 07/11/2020, [url](#); Caucasian Knot, 05/01/2021, [url](#)

¹⁸⁶ Caucasian Knot, , 25/04/2019, [url](#)

¹⁸⁷ Caucasian Knot, 26/01/2019, [url](#)

¹⁸⁸ Caucasian Knot, 15/01/2018, [url](#)

¹⁸⁹ Caucasian Knot, 01/02/2017, [url](#)

¹⁹⁰ Caucasian Knot, 04/02/2016, [url](#)

¹⁹¹ Caucasian Knot, 30/01/2015, [url](#)

¹⁹² MVD Tsjetsjenië, 02/2021, [url](#)

aanval gedood zijn.¹⁹³ Het Tsjetsjeense MVD verklaarde dat er in 2018 21 vermoedelijke rebellen gedood zijn en dat de ordediensten er 56 arresteerden. In 2017 zijn er volgens de MVD achttien vermoedelijke rebellen gedood, waarvan twee rebellenleiders.¹⁹⁴ Daarnaast werden er in 2017 85 rebellen en handlangers gearresteerd.¹⁹⁵ Ramzan Kadyrov verklaart in januari 2017 dat er in 2016 in Tsjetsjenië zeventien rebellen gedood en negentien gearresteerd werden.¹⁹⁶ De Tsjetsjeense minister van Binnenlandse Zaken, Ruslan Alkhanov, verklaarde in januari 2016 dat er in 2015 negentien rebellen gedood werden in Tsjetsjenië, waarvan één rebellenleider. Daarnaast werden er 69 vermoedelijke rebellen gearresteerd.¹⁹⁷

In de voor deze COI Focus geraadpleegde bronnen, waaronder Caucasian Knot, vond Cedoca geen vermelding van burgerslachtoffers in Tsjetsjenië in de periode 2019 - 10 juni 2021. In 2018 vielen er volgens cijfers van Caucasian Knot in Tsjetsjenië twee dodelijke burgerslachtoffers en raakte er een gewond.¹⁹⁸ In 2017 werden er 26 burgers gedood en raakten er twee gewond.¹⁹⁹ In 2016 meldt dezelfde bron dat er een burger gedood werd en er twee gewond raakten.²⁰⁰ In 2015 vielen er volgens dezelfde bron twee dodelijke burgerslachtoffers.²⁰¹ In 2014 telde Caucasian Knot eveneens twee dodelijke burgerslachtoffers bij het geweld.²⁰²

¹⁹³ MVD Tsjetsjenië, s.d., [url](#); MVD Tsjetsjenië, 11/02/2020, [url](#)

¹⁹⁴ Memorial Human Rights Center, 15/04/2019, [url](#)

¹⁹⁵ MVD Tsjetsjenië, s.d., [url](#)

¹⁹⁶ Memorial Human Rights Center, 07/04/2017, p. 3, [url](#)

¹⁹⁷ MVD Tsjetsjenië, 21/01/2016, [url](#)

¹⁹⁸ Caucasian Knot, 26/01/2019, [url](#)

¹⁹⁹ Caucasian Knot, 15/01/2018, [url](#); Caucasian Knot, 01/06/2018, [url](#)

²⁰⁰ Caucasian Knot, 01/02/2017, [url](#)

²⁰¹ Caucasian Knot, 04/02/2016, [url](#)

²⁰² Caucasian Knot, 30/01/2015, [url](#)

Samenvatting

Alle bronnen geven aan dat er sinds 2009 in Tsjetsjenië geen sprake meer is van wijdverbreide en intensieve gevechten en geweldsincidenten. Er is echter nog geweld aanwezig in Tsjetsjenië maar dat is beperkter in omvang en meer gericht. Zo maken alle bronnen gewag van mensenrechtenschendingen die gepleegd worden door het regime van Ramzan Kadyrov en aanslagen die gepleegd worden door de rebellen. Het geweld van de autoriteiten is gericht tegen leden van de rebellenbeweging en hun verwanten maar blijft niet beperkt tot deze groep. De rebellen voeren voornamelijk gewelddadige acties uit tegen leden van de ordediensten.

De sterke controle die het regime uitoefent over de maatschappij zorgt er volgens bronnen voor dat er slechts een beperkte hoeveelheid informatie over eventuele mensenrechtenschendingen en de algemene situatie in de republiek naar buiten komt.

De rebelleneenheden van Imarat Kavkaz zijn volgens de bronnen in de loop van 2015 zo goed als volledig buiten spel gezet en vormen geen factor meer in de regio. Dit werd enerzijds veroorzaakt door acties van de ordediensten en anderzijds door de opkomst van IS in de Noordelijke Kaukasus. Een aantal potentiële rekruten voor de rebellenbeweging in Tsjetsjenië trokken naar het Midden-Oosten om er te strijden in de rangen van IS. Daarnaast voeren rebellen in Tsjetsjenië onder de vlag van IS een beperkt aantal operaties uit van zelfstandig opererende cellen. Tot op heden blijven de activiteiten en impact van IS-eenheden in Tsjetsjenië beperkt maar het is onduidelijk hoe dit in de toekomst kan evolueren. Tegelijk is het aantal rekruten dat naar het Midden-Oosten trekt sinds 2019 zowat tot nul herleid.

De Tsjetsjeense ordediensten staan volgens de bronnen onder rechtstreekse controle van Kadyrov, wat uitzonderlijk is in de Russische Federatie waar de ordediensten veelal door het federale centrum geleid worden. De Tsjetsjeense ordediensten maken zich volgens de bronnen schuldig aan tal van mensenrechtenschendingen en doen dit in een klimaat van straffeloosheid. De bronnen spreken van: onrechtmatige arrestaties, gefabriceerde rechtszaken, verdwijningen en ontvoeringen, foltering tijdens detentie, buitengerechtigde executies en collectieve vergeldingsacties zoals bedreiging en mishandeling van familieleden van al dan niet vermeende strijders.

Het cijfermateriaal over het aantal geweldsincidenten en het aantal slachtoffers is beperkt. De beschikbare cijfers zijn volgens verschillende bronnen een onderschatting, maar wijzen op een daling van het aantal slachtoffers, zowel bij de ordediensten, rebellen als de burgers. Deze evolutie zet zich sinds 2013 bijna onafgebroken door tot 2017, het jaar waarin er een stijging van het aantal slachtoffers waar te nemen valt. In 2018 is er een daling van het aantal slachtoffers bij de ordediensten, het aantal slachtoffers bij rebellen en burgers blijft min of meer constant. Sinds 2019 blijven de cijfers, mits enkele kleinere fluctuaties, constant op een laag niveau.

Bibliografie

Rechtstreekse contacten

Medewerker van een onafhankelijke mensenrechtenorganisatie die reeds jaren actief is in Tsjetsjenië, e-mail, 31/05/2018 [Omwille van veiligheidsredenen wenst deze persoon anoniem te blijven en mogen zijn contactgegevens niet verspreid worden.]

Geschreven en audiovisuele bronnen

1ADAT [Telegram Channel], *Предоставляем статистику по похищенным* [We stellen statistieken voor verdwijningen voor], 27/10/2020, <https://t.me/IADAT/3793> [geraadpleegd 10/06/2021]

1ADAT [Telegram Channel], *Предоставляем статистику за 2 месяца* [We stellen statistieken voor twee maanden voor], 27/12/2020, <https://t.me/IADAT/4436> [geraadpleegd 10/06/2021]

1ADAT [Telegram Channel], *Приводим статистику за конец декабря и январь* [We geven de statistiek voor eind december en januari], 04/02/2021, <https://t.me/IADAT/4953> [geraadpleegd 10/06/2021]

1ADAT [Telegram Channel], *Статистика 1АДАТ, февраль 2021г.* [Statistiek 1ADAT, februari 2021], 01/03/2021, <https://t.me/IADAT/5280> [geraadpleegd 10/06/2021]

1ADAT [Telegram Channel], *Статистика 1АДАТ, Март 2021г.* [Statistiek 1ADAT, maart 2021], 03/04/2021, <https://t.me/IADAT/5810> [geraadpleegd 10/06/2021]

1ADAT [Telegram Channel], *Статистика 1АДАТ, апрель 2021г.* [Statistiek 1ADAT, april 2021], 05/05/2021, <https://t.me/IADAT/6300> [geraadpleegd 10/06/2021]

1ADAT [Telegram Channel], *Статистика 1АДАТ, май 2021г.* [Statistiek 1ADAT, mei 2021], 01/06/2021, <https://t.me/IADAT/6851> [geraadpleegd 10/06/2021]

Amnesty International (AI), *Amnesty International Report 2016/17*, 22/02/2017, <https://www.amnesty.org/download/Documents/POL1048002017ENGLISH.PDF> [geraadpleegd 15/06/2017]

Asia Europe Journal (Souleimanov E.A.), *Frankenstein in Grozny: vertical and horizontal cracks in the foundation of Kadyrov's rule*, 07/2018, https://www.researchgate.net/publication/326672842_Frankenstein_in_Grozny_vertical_and_horizontal_cracks_in_the_foundation_of_Kadyrov's_rule [geraadpleegd 21/06/2019]

Australian Strategic Policy Institute, *Counterterrorism yearbook 2018*, 27/03/2018, https://s3-ap-southeast-2.amazonaws.com/ad-aspi/2018-04/ASPI%20Counterterrorism%20YB2018.pdf?FwGhpI30BFhspKnvxVLGkUjWHcU_SHrT [geraadpleegd 01/06/2018]

Begemot, *Росгвардия наращивает силы в Чечне* [Rosgvardiya bouwt zijn krachten op in Tsjetsjenië], 21/08/2017, <https://begemot.media/power/rosgvardiya-narashhivaet-sily-v-chechne/> [geraadpleegd 01/06/2018]

Caucasian Knot, *"Imarat Kavkaz" has split up*, 14/08/2010, <http://www.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/14133/?print=true> [geraadpleegd op 30/08/2010]

Caucasian Knot, *Кризис власти в Имарате Кавказ не помешает вооруженной борьбе боевиков, считают эксперты* [Machtscrisis in het Kaukasus Emiraat zal de gewapende strijd van de strijders niet verhinderen, menen experts], 21/08/2010, <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/173223/?print=true> [geraadpleegd op 30/08/2010]

Caucasian Knot, *78 persons became victims of armed confrontation in Chechnya during the first three months of 2012*, 11/04/2012, <http://dagestan.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/20697/> [geraadpleegd 04/06/2012]

Caucasian Knot, *В Чечне в числе жертв вооруженного конфликта в 2011 году оказался 201 человек* [In Tsjetsjenië bedraagt het aantal slachtoffers van het gewapens conflict in 2011 201 personen], 08/01/2012, <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/198855/> [geraadpleegd 21/06/2013]

Caucasian Knot, *Caucasians in the ranks of IS (ISIL)*, 28/11/2014, <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30056/> [geraadpleegd 07/06/2015]

Caucasian Knot, *В Чечне за 2012 год жертвами вооруженного конфликта стали не менее 174 человек [In Tsjetsjenië waren er in 2012 niet minder dan 174 slachtoffers van het gewapend conflict]*, 16/01/2013, Van: <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/218735/> [geraadpleegd op 07/06/2013]

Caucasian Knot, *За первые три месяца 2013 года в Чечне жертвами вооруженного конфликта стали 37 человек [Tijdens de eerste drie maanden van 2013 waren er 37 slachtoffers van het gewapend conflict in Tsjetsjenië]*, 12/04/2013, <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/222788/> [geraadpleegd op 07/06/2013]

Caucasian Knot, *В Чечне за 2013 год жертвами вооруженного конфликта стали не менее 101 человека [In Tsjetsjenië waren er in 2013 niet minder dan 101 slachtoffers van het gewapend conflict]*, 28/01/2014, <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/237203/> [geraadpleegd op 12/06/2014]

Caucasian Knot, *В Чечне за 2014 год более чем на 15% выросло число жертв вооруженного конфликта [In Tsjetsjenië nam in 2014 het aantal slachtoffers van het gewapend conflict toe met 15%]*, 30/01/2015, <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/256459/> [geraadpleegd op 07/06/2015]

Caucasian Knot, *Власти Чечни заявили о новой тактике борьбы с боевиками [De Tsjetsjeense autoriteiten melden een nieuwe tactiek voor de strijd met de rebellen]*, 02/01/2015, <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/255032/> [geraadpleegd op 07/06/2015]

Caucasian Knot, *Двое подростков в Чечне заподозрены в подготовке к участию в сирийском конфликте [Twee minderjarigen worden verdacht van voorbereidingen om deel te nemen aan het Syrische conflict]*, 05/04/2015, <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/260655/> [geraadpleegd op 07/06/2015]

Caucasian Knot, *В Чечне за 2015 год число жертв вооруженного конфликта сократилось на 74%, число терактов возросло [In Tsjetsjenië verminderde het aantal slachtoffers van gewapend conflict met 75%, het aantal aanslagen nam toe]*, 04/02/2016, <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/277086/> [geraadpleegd op 30/05/2016]

Caucasian Knot, *Жительница Чечни осуждена за попытку уехать в Сирию [Inwoonster van Syrië veroordeeld voor een poging om naar Syrië te gaan]*, 24/05/2017, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/303196/> [geraadpleegd op 15/06/2017]

Caucasian Knot, *В Чечне за 2016 год число жертв вооруженного конфликта выросло на 43% [In Tsjetsjenië steeg het aantal slachtoffers van het gewapend conflict met 43%]*, 01/02/2017, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/296892/> [geraadpleegd op 15/06/2017]

Caucasian Knot, *Выходцы с Кавказа в рядах ИГ (ИГИЛ) [Inwoners van de Kaukasus in de rangen van IS (ISIS)]*, 13/06/2017, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/251513/> [geraadpleegd op 15/06/2017]

Caucasian Knot, *ОМОН, СОБР и спецназ МВД Чечни вошли в состав Росгвардии [OMON, SOBR en specnaz MVD van Tsjetsjenië gaan op in de structuur van de Rosgvardia]*, 05/01/2017, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/295443/> [geraadpleegd 01/06/2018]

Caucasian Knot, *Покаяние по-чеченски: бунт и пытки сельчан Красной Турбины [Boete op z'n Tsjetsjeens : opstand en foltering van dorpsbewoners Kransnaya Turbina]*, 29/08/2017, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/308182/> [geraadpleegd 01/06/2018]

Caucasian Knot, *Похищения людей в Чечне приняли системный характер [Het ontvoeren van personen neemt in Tsjetsjenië systematische vormen aan]*, 27/10/2017, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/311657/> [geraadpleegd 01/06/2018]

Caucasian Knot, *Правозащитники констатировали усиление влияния Кадырова на чеченские диаспоры [mensenrechtenactivisten stellen een versterking van de invloed van Kadyrov op de diaspora vast]*, 07/01/2017, <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/295531/> [geraadpleegd op 15/06/2017]

Caucasian Knot, *Родственники сообщили о похищении семи жителей Грозного [Familieleden melden de verdwijning van zeven inwoners van Grozny]*, 05/12/2017, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/313389/> [geraadpleegd 01/06/2018]

Caucasian Knot, *Северный Кавказ: на фоне роста насилия в Чечне боевики стали действовать гораздо эффективней [Noordelijke Kaukasus : tegen de achtergrond van een stijging van het geweld in Tsjetsjenië]*

handelen de rebellen meer effectief], 06/04/2017, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/300522/> [geraadpleegd op 15/06/2017]

Caucasian Knot, Тарамов и Тазбиев получили по 5 лет колонии [Taramov en Tazbiev kregen vijf jaar kolonie], 06/09/2017, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/309070/> [geraadpleegd 01/06/2018]

Caucasian Knot, В Чечне за 2017 год число жертв вооруженного конфликта выросло на 74% [In Tsjetsjenië steeg het aantal slachtoffers van het gewapend conflict met 74%], 15/01/2018, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/315124/> [geraadpleegd 01/06/2018]

Caucasian Knot, Новости Чечня [Nieuws Tsjetsjenië], 01/06/2018, <https://www.kavkaz-uzel.eu/chechnya> [geraadpleegd 01/06/2018]

Caucasian Knot, Возобновлено дело о причастности двух жителей Чечни к боевикам Сирии [De zaak van betrokkenheid van twee inwoners van Tsjetsjenië bij de rebellen van Syrië werd hervat], 13/05/2018, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/320376/> [geraadpleegd 01/06/2018]

Caucasian Knot, Выходцы с Кавказа в рядах ИГ (ИГИЛ) [Personen uit de Kaukasus in de rangen van IS (ISIS)], 21/05/2018, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/251513/#> [geraadpleegd 01/06/2018]

Caucasian Knot, ИГ* взяло ответственность за нападение на храм в Грозном [IS eist verantwoordelijkheid op voor aanval op de kerk in Grozny], 20/05/2018, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/320677/> [geraadpleegd 01/06/2018]

Caucasian Knot, МВД в 2016 году насчитало 19 выехавших к сирийским боевикам жителей Чечни [MVD telde in 2016 19 inwoners van Tsjetsjenië die naar Syrië trokken], 26/01/2017, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/296610/> [geraadpleegd op 15/06/2017]

Caucasian Knot, Батальон "Север" [Bataljon Noord], 16/11/2018, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/259202/#> [geraadpleegd 21/06/2019]

Caucasian Knot, Аналитики усомнились в причастности ИГ* к подрыву смертницы в Грозном [Analysten betwijfelen betrokkenheid van IS bij explosie zelfmoordenares in Grozny], 20/11/2018, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/328160/> [geraadpleegd 21/06/2019]

Caucasian Knot, Атака на силовиков в Чечне стала первой с начала года [Een aanval op de ordediensten in Tsjetsjenië was de eerste sinds het begin van het jaar], 29/01/2019, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/330946/> [geraadpleegd 21/06/2019]

Caucasian Knot, 27 российских детей вывезены из Ирака [27 russische kinderen uit Irak overgebracht], 11/02/2019, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/331542/> [geraadpleegd 21/06/2019]

Caucasian Knot, Житель Чечни осужден за участие в ИГ [Inwoner van Tsjetsjenië veroordeelt voor deelname aan IS], 11/04/2019, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/334203/> [geraadpleegd 21/06/2019]

Caucasian Knot, МВД Чечни отrapортвало о снижении числа убитых боевиков в первом квартале 2019 года [MVD Tsjetsjenië rapporteert daling van het aantal gedode rebellen in het eerste kwartaal van 2019], 25/04/2019, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/334748/#> [geraadpleegd 21/06/2019]

Caucasian Knot, Политологи усомнились в достоверности заявления ИГ* о расстреле военных в Чечне [Politologen betwijfelen de waarachtigheid van een verklaring van IS over het beschieten van militairen in Tsjetsjenië], 06/05/2019, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/335146/> [geraadpleegd 21/06/2019]

Caucasian Knot, Правозащитники рассказали об угрозе активизации вооруженного подполья в Чечне [Mensenrechtenactivisten spraken over de dreiging van activering van gewapend verzet in Tsjetsjenië], 31/01/2019, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/331055/#> [geraadpleegd 21/06/2019]

Caucasian Knot, Усиление Кадырова сделало формальной отмену режима КТО в Чечне [De versterking van Kadyrov leidde tot het formeel afschaffen van de KTO in Tsjetsjenië], 17/04/2019, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/334428/> [geraadpleegd 21/06/2019]

Caucasian Knot, Чеченские силовики насчитали 15 желающих примкнуть к боевикам ИГ [Tsjetsjeense ordediensten tellen 15 personen die wensen naar strijders van IS te gaan], 28/01/2019, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/330910/> [geraadpleegd 21/06/2019]

- Caucasian Knot, Чеченское подполье растет, но молодеет [De Tsjetsjeense ondergrondse groeit, maar verjongt], 25/05/2017, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/303268> [geraadpleegd 15/06/2017]
- Caucasian Knot, Чечня обошла Дагестан в рейтинге нестабильных регионов Северного Кавказа [Tsjetsjenië stak Dagestan voorbij in de rating van onstabiele regio's van de Noordelijke Kaukasus], 14/03/2018, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/317689/> [geraadpleegd 01/06/2018]
- Caucasian Knot, Чечня после КТО: диверсии, теракты, похищения [Tsjetsjenië na de КТО: sabotage, terreurdaden en ontvoeringen], 24/03/2017, https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/155726/?utm_source=feedburner&utm_medium=feed&utm_campaign=Feed%3A+kavkaz-uzel%2FuqrI+%28Кавказский+Узел+-+все+материалы%29 [geraadpleegd 15/06/2017]
- Caucasian Knot, Чечня после КТО: диверсии, теракты, похищения [Tsjetsjenië na de КТО: acties, aanslagen, ontvoeringen], 19/05/2018, https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/155726/?utm_source=feedburner&utm_medium=feed&utm_campaign=Feed%3A+kavkaz-uzel%2FuqrI+%28Кавказский+Узел+-+все+материалы%29# [geraadpleegd 21/06/2019]
- Caucasian Knot, Число жертв конфликта на территории Чечни уменьшилось на фоне активизации боевиков в 2018 году [Aantal slachtoffers van het conflict op het territorium van Tsjetsjenië verminderd tegen de achtergrond van activisering van rebellen in 2018], 26/01/2019, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/330852/> [geraadpleegd 21/06/2019]
- Caucasian Knot, Эксперты считают ситуацию на Северном Кавказе опасной и прогнозируют эскалацию конфликта [Experten vinden de situatie in de Noordelijke Kaukasus gevaarlijk en voorzien een escalatie van het conflict], 07/01/2015, <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/255197/> [geraadpleegd 07/06/2015]
- Caucasian Knot, Опознан нападавший на пост полиции в Чечне [De aanvaller van een politiepost in Tsjetsjenië is geïdentificeerd], 02/07/2019, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/337378/> [geraadpleegd 15/06/2020]
- Caucasian Knot, Три человека стали жертвами вооруженного конфликта во II квартале 2019 года в Чечне, [Drie personen het slachtoffer van het gewapend conflict in Tsjetsjenië in het tweede kwartaal van 2019], 23/08/2019, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/339384/> [geraadpleegd 15/06/2020]
- Caucasian Knot, Четыре человека стали жертвами вооруженного конфликта в III квартале 2019 года в Чечне [Vier personen het slachtoffer van het gewapend conflict in Tsjetsjenië in het derde kwartaal van 2019], 05/12/2019, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/341750/> [geraadpleegd 15/06/2020]
- Caucasian Knot, В Чечне обошлось без жертв вооруженного конфликта в IV квартале 2019 года [In Tsjetsjenië verliep het vierde kwartaal van 2019 zonder slachtoffers], 30/01/2020, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/344453/> [geraadpleegd 15/06/2020]
- Caucasian Knot, В январе 2020 года жертв вооруженного конфликта на Северном Кавказе зафиксировано не было [In januari 2020 stelde men geen slachtoffers vast van het gewapend conflict in de Noordelijke Kaukasus], 18/03/2020, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/347260/> [geraadpleegd 15/06/2020]
- Caucasian Knot, МВД начало проверку эвакуированных из Сирии чеченок [MVD begon de verificatie van uit Syrië geëvacueerde Tsjetsjenen], 11/03/2020, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/346930/> [geraadpleegd 15/06/2020]
- Caucasian Knot, Уроженец Чечни обвинен в причастности к ИГ [Man van Tsjetsjenië beschuldigd van betrokkenheid bij IS], 26/03/2020, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/347553/> [geraadpleegd 15/06/2020]
- Caucasian Knot, В феврале и марте 2020 года жертвами вооруженного конфликта на Северном Кавказе стали четыре человека [In februari en maart 2020 waren vier personen het slachtoffer van het gewapend conflict in de Noordelijk Kaukasus], 15/04/2020, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/349521/> [geraadpleegd 15/06/2020]
- Caucasian Knot, В апреле 2020 года два человека стали жертвами вооруженного конфликта на Северном Кавказе [In april 2020 waren twee personen het slachtoffer van het gewapend conflict in de Noordelijke Kaukasus], 18/05/2020, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/349755/> [geraadpleegd 15/06/2020]
- Caucasian Knot, Уроженец Чечни осужден за вербовку в ИГ [Man van Tsjetsjenië veroordeeld voor ronselpraktijken voor IS], 08/06/2020, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/350566/> [geraadpleegd 15/06/2020]

- Caucasian Knot, *Правозащитники сочли реалистичными данные 1Adat о похищениях в Чечне* [Mensenrechtenactivisten beschouwen de cijfers van 1ADAT over verdwijningen als realistisch], 01/10/2020, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/354815/> [geraadpleegd 10/06/2021]
- Caucasian Knot, *Жертвами конфликта на Северном Кавказе в III квартале 2020 года стали 15 человек* [15 personen waren slachtoffer van gewapend conflict in de Noordelijke Kaukasus in het derde kwartaal], 07/11/2020, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/356212/> [geraadpleegd 10/06/2021]
- Caucasian Knot, *Число вооруженных инцидентов в Чечне за неполный год сравнялось с уровнем 2019 года* [Het aantal gewapende incidenten in Tsjetsjenië voor een onvolledig jaar is vergelijkbaar met niveau van 2019], 18/12/2020, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/357740/> [geraadpleegd 10/06/2021]
- Caucasian Knot, *Правозащитники призвали предать огласке похищения жителей Чечни* [Mensenrechtenactivisten roepen op de verdwijningen van inwoners van Tsjetsjenië publiek te maken], 23/12/2020, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/357909/#> [geraadpleegd 10/06/2021]
- Caucasian Knot, *Специалисты поставили под сомнение данные о спецоперациях в Чечне* [Specialisten betwijfelen gegevens over speciale operatie in Tsjetsjenië], 24/12/2020, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/357932/> [geraadpleegd 10/06/2021]
- Caucasian Knot, *Кавказоведы назвали причины вооруженных нападений в Чечне* [Kaukasus-analisten geven oorzaken van gewapende aanvallen in Tsjetsjenië], 30/12/2020, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/358137/> [geraadpleegd 10/06/2021]
- Caucasian Knot, *ИГ* взяла ответственность за атаку на полицейских в Грозном* [IS eiste verantwoordelijkheid op voor aanval op politie in Grozny], 01/01/2021, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/358207/> [geraadpleegd 10/06/2021]
- Caucasian Knot, *Правозащитники назвали типичной для Чечни расправу над родственниками боевиков* [Mensenrechtenactivisten noemen represailles tegen familieleden van rebellen typisch voor Tsjetsjenië], 07/01/2021, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/358378/> [geraadpleegd 10/06/2021]
- Caucasian Knot, *Кавказоведы усомнились в ликвидации подполья в Чечне после гибели Бютукаева* [Kaukasus-analisten trekken einde van ondergrondse in Tsjetsjenië na dood van Byutukaev in twijfel], 22/01/2021, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/358911/> [geraadpleegd 10/06/2021]
- Caucasian Knot, *Чечня после КТО: диверсии, теракты, похищения* [Tsjetsjenië na de KTO: acties, terreurdaden en ontvoeringen], 16/02/2021, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/155726/> [geraadpleegd 10/06/2021]
- Caucasian Knot, *Жертвами конфликта на Северном Кавказе в IV квартале 2020 года стали 26 человек* [26 personen waren slachtoffer van gewapend conflict in de Noordelijke Kaukasus in het derde kwartaal], 05/01/2021, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/358313/> [geraadpleegd 10/06/2021]
- Caucasian Knot, *С 18 по 24 января жертвами вооруженного конфликта на Северном Кавказе стали 11 человек* [Van 18 tot 24 januari waren er 11 slachtoffers van het gewapend conflict in Tsjetsjenië], 25/01/2021, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/359031/> [geraadpleegd 10/06/2021]
- Caucasian Knot, *В ходе вооруженного конфликта на Северном Кавказе в 1 квартале 2021 года пострадали 19 человек* [19 personen slachtoffer in gewapend conflict in Noordelijke Kaukasus in eerste kwartaal 2021], 05/04/2021, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/362431/> [geraadpleegd 10/06/2021]
- Caucasian Knot, *В апреле 2021 года в ходе вооруженного конфликта на Северном Кавказе убит один человек* [In april 2021 is er een person gedood bij het gewapend conflict in de Noordelijke Kaukasus], 03/05/2021, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/363527/> [geraadpleegd 10/06/2021]
- Caucasian Knot, *В мае 2021 года жертв вооруженного конфликта на Северном Кавказе зафиксировано не было* [In mei 2021 geen slachtoffers vastgesteld bij conflict in de Noordelijke Kaukasus], 01/06/2021, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/364492/> [geraadpleegd 10/06/2021]
- Central Asia-Caucasus Analyst (Souleimanov E.), *Discontent with Kadyrov Leads to Increased Violence in Chechnya*, 23/10/2018, <http://cacianalyst.org/publications/analytical-articles/item/13542-discontent-with-kadyrov-leads-to-increased-violence-in-chechnya.html> [geraadpleegd 21/06/2019]

- Central-Asia - Caucasus Institute (Souleimanov E.), *Umarov's (non)registration: is the North Caucasus insurgency becoming divided ?*, 19/08/2010, <http://www.cacianalyst.org/?q=node/5383/print> [geraadpleegd 06/09/2010]
- Central-Asia – Caucasus Institute, *Caucasus Emirate Faces Further Decline after the Death of Its Leader*, 29/04/2015, <http://www.cacianalyst.org/publications/analytical-articles/item/13188-caucasus-emirate-faces-further-decline-after-the-death-of-its-leader.html> [geraadpleegd op 07/06/2015]
- Conflict Analysis and Prevention Center, *Will new waves of radicalization in the North Caucasus be prevented?*, 31/01/2019, http://cap-center.org/wp-content/uploads/2019/02/CVE_En.pdf [geraadpleegd 21/06/2019]
- Conflict Analysis and Prevention Center, *Уверенный шаг в будущее? [Een stap in de toekomst met zelfvertrouwen]*, 31/03/2020, https://secureservercdn.net/160.153.138.163/ppf.da0.myftpupload.com/wp-content/uploads/2020/04/%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4_%D1%88%D0%B0%D0%B3-%D0%B2-%D0%B1%D1%83%D0%B4%D1%83%D1%89%D0%B5%D0%B5.pdf [geraadpleegd 15/06/2020]
- Council of Europe, European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, *Council of Europe anti-torture Committee visits the Chechen Republic of the Russian Federation*, 07/12/2017, <https://www.coe.int/en/web/cpt/-/council-of-europe-anti-torture-committee-visits-the-chechen-republic-of-the-russian-federation> [geraadpleegd 01/06/2018]
- Council of Europe, European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, *Public statement on the Russian Federation concerning the Chechen Republic and other republics of the North Caucasian region*, 11/03/2019, <https://rm.coe.int/16809371ee> [geraadpleegd 15/06/2020]
- Council of Europe, *Report by Thomas Hammarberg Commissioner for Human Rights of the Council of Europe Following his visit to the Russian Federation from 12 to 21 May 2011*, 06/09/2011, <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1825257> [geraadpleegd 11/06/2012]
- CSIS, *The 2014 Sochi Olympics, a patchwork of challenges*, 01/2014, http://csis.org/files/publication/140113_Markedonov_2014SochiOlympics_WEB.pdf [geraadpleegd 12/04/2014]
- Danish Immigration Service, *Chechens in the Russian Federation. Report from Danish Immigration Service's fact finding mission to Moscow and St. Petersburg, the Russian Federation. 12 to 29 June 2011*, 10/2011, <http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/6EC0730B-9F8E-436F-B44F-A21BE67BDF2B/0/ChechensintheRussianFederationFINAL.pdf> [geraadpleegd op 14/06/2012]
- Danish Immigration Service, *Security and human rights in Chechnya and the situation of Chechens in the Russian Federation – residence registration, racism and false accusations. Report from the Danish Immigration Service's fact finding mission to Moscow, Grozny and Volgograd, the Russian Federation From 23 April to 13 May 2014 and Paris, France 3 June 2014*, 09/02/2015, <https://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/662FD8CA-B89C-438C-B532-591500571951/0/ChechnyaFactfindingreport26012015FINALinklforside.pdf> [geraadpleegd op 07/06/2015]
- Directorate 4 [Telegram account], s.d., <https://t.me/s/directorate4> [geraadpleegd 21/06/2019]
- Eto Kavkaz, *Надо прийти в мечеть и сказать: Сабсаби. Рамзан Кадыров. Россия [Je moet naar de moskee gaan en zeggen : Sabsabi , Ramzan Kadyrov, Rusland]*, 21/12/2017, <https://etokavkaz.ru/vozvrashchenty/nado-priiti-v-mechet-i-skazat-sabsabi-ramzan-kadyrov-rossiya> [geraadpleegd 01/06/2018]
- European Asylum Support Office (EASO), *Country of Origin Information Report Russian Federation The situation for Chechens in Russia*, 08/2018, https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/Chechens_in_RF.pdf [geraadpleegd 21/06/2019]
- Forum 18, *RUSSIA "Extremism" religious freedom survey, July 2012*, 23/07/2012, http://www.forum18.org/Archive.php?article_id=1724, [geraadpleegd 17/06/2013]
- Human Rights Watch (HRW), *World Report 2013*, 31/01/2013, <http://www.hrw.org/world-report/2013/country-chapters/russia?page=3> [geraadpleegd 07/06/2013]
- Human Rights Watch (HRW), *Like Walking a Minefield*, 30/08/2016, https://www.hrw.org/sites/default/files/report_pdf/chechnya0816_1.pdf [geraadpleegd 15/06/2017]
- Institut français des relations internationales (IFRI), *Le kadyrovisme : un rigorisme islamique au service du système Poutine ?*, 03/2017,

https://www.ifri.org/sites/default/files/atoms/files/rnv99_m_laruelle_kadyrovisme_fr_2017.pdf [geraadpleegd 15/06/2017]

Internal Displacement Monitoring Centre (IDMC), *IDPs increasingly neglected despite continuing needs*, 14/03/2013, [http://www.internal-displacement.org/8025708F004BE3B1/\(httpInfoFiles\)/0E184FCE8D6E37B9C1257B2E00517AF9/\\$file/russia-overview-mar2013.pdf](http://www.internal-displacement.org/8025708F004BE3B1/(httpInfoFiles)/0E184FCE8D6E37B9C1257B2E00517AF9/$file/russia-overview-mar2013.pdf) [geraadpleegd 17/06/2013]

International Crisis Group (ICG), *Chechnya: The Inner Abroad*, 30/06/2015, <http://www.crisisgroup.org/~media/Files/europe/caucasus/236-chechnya-the-inner-abroad.pdf> [geraadpleegd 30/05/2016]

International Crisis Group (ICG), *ISIS Returnees Bring Both Hope and Fear to Chechnya*, 26/03/2018, <https://www.crisisgroup.org/europe-central-asia/caucasus/chechnya-russia/isis-returnees-bring-both-hope-and-fear-chechnya> [geraadpleegd 01/06/2018]

International Crisis Group (ICG), *The North Caucasus Insurgency and Syria: An Exported Jihad?*, 16/03/2016, <http://www.crisisgroup.org/~media/Files/europe/caucasus/238-the-north-caucasus-insurgency-and-syria-an-exported-jihad.pdf> [geraadpleegd 30/05/2016]

International Crisis Group (ICG), *The North Caucasus: The Challenges of Integration (I), Ethnicity and Conflict*, 19/10/2012, <http://www.crisisgroup.org/en/regions/europe/north-caucasus/220-the-north-caucasus-the-challenges-of-integration-i-ethnicity-and-conflict.aspx> [geraadpleegd 17/06/2013]

International Crisis Group (ICG), *The North Caucasus: The Challenges of Integration (II), Islam, the Insurgency and Counter-Insurgency*, 19/10/2012, <http://www.crisisgroup.org/~media/Files/europe/caucasus/221-the-north-caucasus-the-challenges-of-integration-ii-islam-the-insurgency-and-counter-insurgency.pdf> [geraadpleegd 17/06/2013]

International Crisis Group (ICG), *The North Caucasus: The Challenges of Integration (III), Governance, Elections, Rule of Law*, 06/09/2013, <http://www.crisisgroup.org/~media/Files/europe/caucasus/226-the-north-caucasus-the-challenges-of-integration-iii-governance-elections-rule-of-law.pdf> [geraadpleegd 12/06/2014]

International Crisis group (ICG), *Too Far, Too Fast: Sochi, Tourism and Conflict in the Caucasus*, 30/01/2014, <http://www.crisisgroup.org/~media/Files/europe/caucasus/228-too-far-too-fast-sochi-tourism-and-conflict-in-the-caucasus.pdf> [geraadpleegd 12/06/2014]

Intersection, *Феномен Росгвардии [Het fenomeen Rosgvardiya]*, 21/07/2017, <http://intersectionproject.eu/ru/article/security/fenomen-rosgvardii> [geraadpleegd 01/06/2018]

Jamestown Foundation, *Kidnapping in the North Caucasus Is Prevalent but Varied Across Region*, 24/07/2012, http://www.jamestown.org/single/?no_cache=1&tx_ttnews%5Btt_news%5D=39668&tx_ttnews%5BbackPid%5D=590 [geraadpleegd 17/06/2013]

Jamestown Foundation, *Law enforcement's reliance on crude methods shows weakness of Russian rule in the North Caucasus*, in *Eurasia Daily Monitor* Volume 9 Issue 120, 25/06/2012, http://www.jamestown.org/single/?no_cache=1&tx_ttnews%5Btt_news%5D=39535&tx_ttnews%5BbackPid%5D=587 [geraadpleegd 26/06/2012]

Jamestown Foundation, *Moscow and Grozny Continue to Play Down Chechnya's Persistent Insurgency*, 26/10/2012, http://www.jamestown.org/single/?no_cache=1&tx_ttnews%5Btt_news%5D=40020&tx_ttnews%5BbackPid%5D=590 [geraadpleegd 17/06/2013]

Jamestown Foundation, *North Caucasus Militants Split Between Caucasus Emirate and Islamic State, as Radical Islam Gains Influence in Region*, 30/01/2015, [http://www.jamestown.org/single/?tx_ttnews\[tt_news\]=43473&no_cache=1#.VX_bv1LUf1U](http://www.jamestown.org/single/?tx_ttnews[tt_news]=43473&no_cache=1#.VX_bv1LUf1U) [geraadpleegd 07/06/2015]

Jamestown Foundation, *Number of Disillusioned North Caucasian Militants Returning From Syria Increases*, 24/10/2014, [http://www.jamestown.org/single/?tx_ttnews\[swords\]=8fd5893941d69d0be3f378576261ae3e&tx_ttnews\[any_of_the_words\]=libya&tx_ttnews\[pointer\]=2&tx_ttnews\[tt_news\]=43000&tx_ttnews\[backPid\]=7&cHash=96b2530ba5cbf663776be7756b296dbd#.VX7lxILUf1U](http://www.jamestown.org/single/?tx_ttnews[swords]=8fd5893941d69d0be3f378576261ae3e&tx_ttnews[any_of_the_words]=libya&tx_ttnews[pointer]=2&tx_ttnews[tt_news]=43000&tx_ttnews[backPid]=7&cHash=96b2530ba5cbf663776be7756b296dbd#.VX7lxILUf1U) [geraadpleegd 07/06/2015]

- Jamestown Foundation, *The situation inside the North Caucasus rebel leadership remains unclear*, 13/08/2010, http://www.jamestown.org/single/?no_cache=1&tx_ttnews%5Btt_news%5D=36750 [geraadpleegd 30/08/2010]
- Kavkaz Realii, *В Чечне посчитали экстремистов [In Tsjetsjenië werden de extremisten geteld]*, 26/01/2017, <https://www.kavkazr.com/a/v-chechne-poschitali-extremistov/28261191.html> [geraadpleegd 15/06/2017]
- Kavkaz Realii, *Кадыров остался без армии [Kadyrov valt zonder leger]*, 05/01/2017, <https://www.kavkazr.com/a/kadyrov-ostalsya-bes-armii-/28215400.html> [geraadpleegd 01/06/2018]
- Kavkaz Realii, *Кадыров расставляет свои кадры [Kadyrov plaatst zijn mannen]*, 03/02/2017, <https://www.kavkazr.com/a/kadyrov-rasstavlyaet-svoi-kadry/28275560.html> [geraadpleegd 01/06/2018]
- Kavkaz Realii, *Задержания, которые скрыл Кадыров [Arrestaties die Kadyrov verstopte]*, 30/10/2018, <https://www.kavkazr.com/a/zaderzhaniya-kotorye-skryl-kadyrov/29565007.html> [geraadpleegd 21/06/2019]
- Kavkaz Realii, *Исчезнувший в Чечне [Verdwenen in Tsjetsjenië]*, 23/10/2019, <https://www.kavkazr.com/a/30230512.html> [geraadpleegd 15/06/2020]
- Kavkaz Realii, *Если не молчать, человек может выжить [Als je niet zwijgt kan een mens overleven]*, 30/12/2020, <https://www.kavkazr.com/a/31026788.html> [geraadpleegd 10/06/2021]
- Kavkaz Realii, *В Чечне силовики грозят "расстрелять всех родных" похищенного [in Tsjetsjenië dreigen de ordediensten "alle familieleden neer te schieten" van een verdwenen persoon]*, 28/05/2021, <https://www.kavkazr.com/a/31277926.html> [geraadpleegd 10/06/2021]
- Kommersant, *Кадыров доложил Путину о полной победе над бандподпольем [Kadyrov licht Poetin in over volledige overwinning op rebellen]*, 20/01/2021, <https://www.kommersant.ru/doc/4653998> [geraadpleegd 10/06/2021]
- Landinfo, *Tsjetsjenia: Tsjetsjenske myndigheters reaksjoner mot opprørere og personer som bistår opprørere [Tsjetsjenië: de reacties van de Tsjetsjeense overheden tegenover de rebellen en personen die rebellen bijstand verlenen]*, 17/10/2012, http://www.landinfo.no/asset/2200/1/2200_1.pdf, [geraadpleegd 17/06/2013]
- Landinfo, *Tsjetsjenia: Sikkerhetssituasjonen [Tsjetsjenië : veiligheidssituatie]*, 15/05/2014, http://landinfo.no/asset/2879/1/2879_1.pdf [geraadpleegd 12/06/2014]
- Mayak Intelligence (Galeotti M.), *License to kill? The risk to Chechens inside Russia*, 06/2019, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2012286/Galeotti-Mayak-RUF-2019-06-License+to+Kill+-+Chechens+in+the+RF+2019.pdf> [geraadpleegd 15/06/2020]
- Meduza, *«Исламское государство» взяло на себя ответственность за нападение на сотрудников ДПС и Росгвардии в Грозном [Islamitische Staat eist verantwoordelijkheid op voor aanval op medewerkers van DPS en Rosgvardiya in Grozny]*, 23/06/2019, <https://meduza.io/news/2019/06/24/islamskoe-gosudarstvo-vzyalo-na-sebja-otvetstvennost-za-napadenie-na-sotrudnikov-dps-v-groznom> [geraadpleegd 23/06/2019]
- Memorial Human Rights Center, *Russian NGO Shadow Report on the Observance of the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment by the Russian Federation for the period from 2006 to 2012*, 10/2012, <http://www.memo.ru/uploads/files/873.pdf> [geraadpleegd op 17/06/2013]
- Memorial Human Rights Center, *Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, Winter 2012/2013 [Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Зима 2012/2013 гг.]*, 15/05/2013, <http://www.memo.ru/uploads/files/986.pdf> [geraadpleegd 07/06/2013]
- Memorial Human Rights Center, *Counter-terrorism in the North Caucasus: a human rights perspective. 2014 – first half of 2016*, 07/06/2016, https://memohrc.org/sites/all/themes/memo/templates/pdf.php?pdf=/sites/default/files/doklad_severnny_kavkaz_-_anql.pdf [geraadpleegd 15/06/2017]
- Memorial Human Rights Center, *The system of impunity in the North Caucasus (2009 – 2010). How does it function?*, 18/10/2010, www.memo.ru [geraadpleegd op 02/05/2011]
- Memorial Human Rights Center, *Бои в Грозном говорят о пополнении рядов местных боевиков [Strijd in Grozny duidt een aanvulling van de rangen van plaatselijke rebellen aan]*, 20/12/2016,

<https://memohrc.org/monitorings/boi-v-groznom-govoryat-o-popolnenii-ryadov-mestnyh-boevikov>

[geraadpleegd op 15/06/2017]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Зима 2012/2013 гг.* [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, *Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, Winter 2012/2013*], 15/05/2013, <http://www.memo.ru/uploads/files/986.pdf> [geraadpleegd 07/06/2013]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Лето 2013 г.* [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, *Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, zomer 2013*] 17/01/2014, <http://www.memo.ru/uploads/files/1148.pdf> [geraadpleegd 12/06/2014]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Осень 2013 г.* [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, *Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, herfst 2013*], 23/01/2014, <http://www.memo.ru/uploads/files/1198.pdf> [geraadpleegd 12/06/2014]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Зима 2013/2014 гг.* [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, *Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, winter 2013-2014*], 17/04/2014, <http://www.memo.ru/uploads/files/1286.pdf> [geraadpleegd 12/06/2014]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Весна 2014 г.* [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, *Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, lente 2014*], 22/07/2014, <http://www.memo.ru/uploads/files/1360.pdf> [geraadpleegd 07/06/2015]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Лето 2014 г.* [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, *Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, zomer 2014*], 30/09/2014, <http://www.memo.ru/uploads/files/1385.pdf> [geraadpleegd 07/06/2015]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Осень 2014 г.* [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, *Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, herfst 2014*], 15/01/2015, <http://www.memo.ru/uploads/files/1721.pdf> [geraadpleegd 07/06/2015]

Memorial Human Rights Center, *Чеченцы в России [Tsjetsjenen in Rusland]*, 19/01/2015, <http://www.memo.ru/uploads/files/1609.pdf> [geraadpleegd 07/06/2015]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Зима 2014/2015 гг.* [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, *Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, winter 2014-2015*], 30/03/2015, <http://www.memo.ru/uploads/files/1663.pdf> [geraadpleegd 07/06/2015]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Весна 2015 г.* [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, *Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, lente 2015*], 30/06/2015, http://memohrc.org/sites/default/files/byulleten_vesna_2015.pdf [geraadpleegd 30/05/2016]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Лето 2015 г.* [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, *Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, zomer 2015*], 30/09/2015, http://memohrc.org/sites/default/files/1794_0.pdf [geraadpleegd 30/05/2016]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Осень 2014 г.* [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, *Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, herfst 2014*], 29/12/2015, http://memohrc.org/sites/default/files/byull_osen_2015_g_0.pdf [geraadpleegd 30/05/2016]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Зима 2015-2016 гг.* [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, *Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, winter 2015-2016*],

31/03/2016, http://memohrc.org/sites/default/files/byull_ ves_ okonchat_ 29.3.16_ ch_ oql.pdf [geraadpleegd 30/05/2016]

Memorial Human Rights Center, *Контртеррор на Северном Кавказе: Взгляд правозащитников. 2014 г. - первая половина 2016 г. [Antiterreur in de Noordelijke Kaukasus : visie van mensenrechtenactivisten. 2014- eerste helft 2016]*, 07/06/2016, http://memohrc.org/sites/default/files/doklad_ severnyy_ kavkaz_ 0.pdf [geraadpleegd 07/06/2016]

Memorial Human Rights Center, *О чем молчат чеченские женщины? [Waar zwijgen de Tsjetsjeense vrouwen over ?]*, 26/01/2017, <https://memohrc.org/monitorings/o-chem-molchat-chechenskie-zhenshchiny> [geraadpleegd 15/06/2017]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Осень 2016 г. [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, herfst 2016]*, 19/01/2017, https://memohrc.org/sites/default/files/bulletin_ autumn_ 2016_ en_ 1.doc [geraadpleegd 15/06/2017]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Зима 2016-2017 гг. [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, winter 2016-2017]*, 07/04/2017, https://memohrc.org/sites/all/themes/memo/templates/pdf.php?pdf=/sites/default/files/bulletin_ winter_ 2016-17_ 1.pdf [geraadpleegd 15/06/2017]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Осень 2017 г. [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, herfst 2017]*, 23/02/2018, https://memohrc.org/sites/all/themes/memo/templates/pdf.php?pdf=/sites/default/files/bulletin_ autumn_ 2017_ 0.pdf [geraadpleegd 01/06/2018]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Зима 2017-2018 гг. [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, winter 2017-2018]*, 12/04/2018, https://memohrc.org/sites/all/themes/memo/templates/pdf.php?pdf=/sites/default/files/bulletin_ winter2017-18.pdf [geraadpleegd 01/06/2018]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Лето 2018 г. [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, zomer 2018]*, 25/10/2018, https://memohrc.org/sites/default/files/bulletin_ summer_ 2018.pdf [geraadpleegd 21/06/2019]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Осень 2018 г. [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, herfst 2018]*, 06/02/2019, https://memohrc.org/sites/default/files/bulletin_ autumn_ 2018.pdf [geraadpleegd 21/06/2019]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Зима 2018-2019 гг. [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, winter 2018-2019]*, 15/04/2019, https://memohrc.org/sites/all/themes/memo/templates/pdf.php?pdf=/sites/default/files/bulletin_ winter_ 2018-19.pdf [geraadpleegd 21/06/2019]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Лето 2019 г. [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, zomer 2019]*, 21/10/2019, https://memohrc.org/sites/all/themes/memo/templates/pdf.php?pdf=/sites/default/files/bulletin_ summer2019.pdf [geraadpleegd 15/06/2020]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Осень 2019 г. [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, herfst 2019]*, 30/01/2020,

https://memohrc.org/sites/all/themes/memo/templates/pdf.php?pdf=/sites/default/files/bulletin_autumn_2019.pdf [geraadpleegd 15/06/2020]

Memorial Human Rights Center, *Похищенный две недели назад в Чечне местный житель обнаружился в отделе полиции* [De twee weken voordien in Tsjetsjenië verdwenen lokale inwoner duikt op in politieafdeling], 27/03/2020, https://memohrc.org/ru/news_old/pohishchennyy-dve-nedeli-nazad-v-chechne-mestnyy-zhitel-obnaruzhilsya-v-otdele-policii [geraadpleegd 15/06/2020]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Зима 2019-2020 гг.* [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, *Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, winter 2019-2020*], 23/04/2020, https://memohrc.org/sites/all/themes/memo/templates/pdf.php?pdf=/sites/default/files/bulletin_winter_2019-20.pdf [geraadpleegd 15/06/2020]

Memorial, *От ИГИЛ до ЛГБТ: «враги» Рамзана Кадырова не дремлют* [Van IS tot LGBT Ramzan Kadyrovs vijanden slapen niet], 17/07/2020, https://memohrc.org/ru/news_old/ot-igil-do-lgbt-vragi-ramzana-kadyrova-ne-dremlyut [geraadpleegd 10/06/2021]

Memorial, *Похищения в Чечне: «Мемориал» зафиксировал семь новых случаев* [Verdwijningen in Tsjetsjenië], 20/10/2020, https://memohrc.org/ru/news_old/pohishcheniya-v-chechne-memorial-zafiksiroval-sem-novyh-sluchaev [geraadpleegd 10/06/2021]

Memorial, *Из Чечни поступают новые сообщения о массовых незаконных задержаниях* [Uit Tsjetsjenië komen nieuwe meldingen van grootschalige illegal arrestaties], 13/11/2020, https://memohrc.org/ru/news_old/iz-chechni-postupayut-novye-soobshcheniya-o-massovyh-nezakonnyh-zaderzhaniyah [geraadpleegd 10/06/2021]

Memorial, *Спецоперации, преследования и ковид: зимние итоги Кавказа* [Speciale operaties, vervolging en Covid: de winteruitslag van de Kaukasus], 22/03/2021, <https://memohrc.org/ru/monitorings/specoperacii-presledovaniya-i-kovid-zimnie-itoqi-kavkaza> [geraadpleegd 10/06/2021]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Зима 2020-2021 гг.* [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, *Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, winter 2020-2021*], 15/03/2021, https://memohrc.org/sites/default/files/bulletin_winter_2020-21.pdf [geraadpleegd 10/06/2021]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Осень 2020 г.* [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, *Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, herfst 2020*], 17/02/2021, https://memohrc.org/sites/all/themes/memo/templates/pdf.php?pdf=/sites/default/files/bulletin_autumn_2020.pdf [geraadpleegd 10/06/2021]

Memorial, *Чечня: родственники похищенного отказались сотрудничать с правозащитниками из-за давления силовиков* [Tsjetsjenië: familieleden van verdwenen man weigeren samen te werken met mensenrechtenactivisten vanwege druk van de ordediensten], 27/05/2021, https://memohrc.org/ru/news_old/chechnya-rodstvenniki-pohishchennogo-otkazalis-sotrudnicat-s-pravozashchitnikami-iz-za [geraadpleegd 10/06/2021]

Militaryarms.ru, *Национальная гвардия России: состав и полномочия* [Nationale Garde van Rusland: samenstelling en bevoegdheden], 30/04/2019, <https://militaryarms.ru/armii-mira/nacionalnaya-gvardiya-rossii/> [geraadpleegd 21/06/2019]

Ministerie van Buitenlandse Zaken Nederland, *Algemeen Ambtsbericht Noordelijke Kaukasus*, 09/04/2010, <http://www.minbuza.nl/dsresource?objectid=buzabeheer:210113&type=org> [geraadpleegd op 31/08/2010]

Ministerie van Buitenlandse Zaken Nederland, *Algemeen ambtsbericht Noordelijke Kaukasus*, 17/01/2012, <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2012/01/18/noordelijke-kaukasus-2012-1-1.html> [geraadpleegd op 26/06/2012]

Ministerie van Buitenlandse Zaken Nederland, *Algemeen ambtsbericht Russische Federatie*, 04/06/2013, <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/06/04/russische-federatie-2013-06-04-algemeen-ambtsbericht.html> [geraadpleegd 17/06/2013]

Ministerie van Buitenlandse Zaken Nederland, *Algemeen ambtsbericht Russische Federatie*, 12/04/2021, <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/ambtsberichten/2021/04/12/algemeen-ambtsbericht-russische-federatie-van-april-2021/AAB+RF+2020+12+april+2021.pdf> [geraadpleegd 10/06/2021]

MVD Tsjetsjenië, *В МВД по Чеченской Республике подвели итоги за 2015 год* [De MVD van de Tsjetsjeense republiek gaf cijfers voor 2015], 21/01/2016, <https://95.xn--b1aew.xn--p1ai/news/item/7081660/> [geraadpleegd 30/05/2016]

MVD Tsjetsjenië, *Информационно-аналитическая записка о результатах оперативно-служебной деятельности МВД по Чеченской Республике за 12 месяцев 2017 года* [Informatief-analytische nota over de resultaten van de operationele dienstactiviteiten van de MVD voor de Tsjetsjeense republiek voor de 12 maanden van 2017], s.d., https://95.xn--b1aew.xn--p1ai/Dejatelnost/Otcheti_dolzhnostnih_lic/Otchet_Ministra_vnutrennih_del_po_CHeche/2017 [geraadpleegd 01/06/2018]

MVD Tsjetsjenië, *Информационно-аналитическая записка о результатах оперативно-служебной деятельности МВД по Чеченской Республике за 12 месяцев 2019 года* [Informatief-analytisch overzicht van de resultaten van de operationele dienstactiviteiten van de MVD van de Tsjetsjeense republiek voor 12 maanden van 2019], s.d., <https://95.xn--b1aew.xn--p1ai/document/19457075> [geraadpleegd 15/06/2020]

MVD Tsjetsjenië, *Отчет Министра внутренних дел по Чеченской Республике генерал-лейтенанта полиции Р.Ш. Алханова в Парламенте Чеченской Республики за 12 месяцев 2019 года.* [Rapport van de minister van Binnenlandse Zaken van de Tsjetsjeense republiek, generaal-luitenant van de politie R.Sh. Alkhanov voor het parlement van de Tsjetsjeense republiek voor de twaalf maanden van 2019], 11/02/2020, <https://95.xn--b1aew.xn--p1ai/document/19525012> [geraadpleegd 15/06/2020]

MVD Tsjetsjenië, *Отчет Министра внутренних дел по Чеченской Республике генерал-лейтенанта полиции Р.Ш. Алханова в Парламенте Чеченской Республики за 12 месяцев 2020 года.* [Rapport van de minister van Binnenlandse Zaken van de Tsjetsjeense republiek, generaal-luitenant van de politie R.Sh. Alkhanov voor het parlement van de Tsjetsjeense republiek voor de twaalf maanden van 2020], 02/2021, <https://95.xn--b1aew.xn--p1ai/document/24450635> [geraadpleegd 10/06/2021]

Newsru, *В Чечне уничтожен организатор взрыва в Грозном в День города* [In Tsjetsjenië werd de organisator van de ontploffing in Grozny op de stadsdag geëlimineerd], 18/10/2014, <http://www.newsru.com/russia/18oct2014/chen5okt.html> [geraadpleegd 07/06/2015]

Novaya Gazeta, *Как Путин ликвидировал армию Кадырова* [Hoe Putin het leger van Kadyrov liquideerde], 09/04/2016, <https://www.novayagazeta.ru/articles/2016/04/09/68142-kak-putin-likvidiroval-armiyu-kadyrova> [geraadpleegd 01/06/2018]

Novaya Gazeta, *Хозяева жизни* [De heer van de levens], 31/07/2017, <https://www.novayagazeta.ru/articles/2017/07/31/73282-hozyaeva-zhizney> [geraadpleegd 01/06/2018]

Novaya Gazeta, *Это была казнь* [Het was een bestraffing], 10/07/2017, <https://www.novayagazeta.ru/articles/2017/07/09/73065-eto-byla-kazn-v-noch-na-26-yanvarya-v-groznom-rasstrelyany-desyatki-lyudey> [geraadpleegd 01/06/2018]

Novaya Gazeta, *Рамзан Кадыров сообщил об убийстве боевика в Чечне.* [Ramzan Kadyrov meldt de dood van een rebel in Tsjetsjenië], 15/12/2020, <https://novayagazeta.ru/articles/2020/12/15/166465-baydulaev-chechen> [geraadpleegd 10/06/2021]

Novaya Gazeta, *Атака «спящей ячейки»? [Aanval van een slapende cel?]*, 30/12/2020, <https://novayagazeta.ru/articles/2020/12/30/88587-ataka-spyaschey-yacheyki> [geraadpleegd 10/06/2021]

Novaya Gazeta, *Казнь после смерти [Straf na de dood]*, 15/02/2021, <https://novayagazeta.ru/articles/2021/02/15/89211-kazn-posle-smerti> [geraadpleegd 10/06/2021]

Novaya Gazeta, *«Я служил в чеченской полиции и не хотел убивать людей», [Ik diende bij de Tsjetsjeense politie en wou geen mensen doden]*, 15/03/2021, <https://novayagazeta.ru/articles/2021/03/15/ia-sluzhil-v-chechenskoi-politsii-i-ne-khotel-ubivat-lyudei-18> [geraadpleegd 10/06/2021]

Novaya Gazeta, *Силовики в Чечне задержали родственников экс-сержанта полка Кадырова, рассказавшего «Новой» о казнях.* [Ordediensten in Tsjetsjenië arresteerden familieleden van ex-sergeant regiment Kadyrov die Novaya vertelde over executies], 17/03/2021, <https://novayagazeta.ru/articles/2021/03/17/siloviki-v-chechne->

[zaderzhali-rodstvennikov-eks-serzhanta-polka-kadyrova-rasskazavshego-novoi-o-kazniakh-ot-nikh-trebuiut-pokaianiia](#) [geraadpleegd 10/06/2021]

OC Media, *About 50 people 'ready to join IS' detained in Chechnya this year*, 08/05/2017, <http://oc-media.org/about-50-people-ready-to-join-is-detained-in-chechnya-this-year/> [geraadpleegd op 15/06/2017]

OC Media, *Alleged IS supporters arrested in Chechnya*, 01/02/2017, <http://oc-media.org/alleged-is-supporters-arrested-in-chechnya/> [geraadpleegd op 15/06/2017]

OC Media, *Kremlin questions reports of mass killing in Chechnya*, 11/07/2017, <http://oc-media.org/kremlin-questions-reports-of-mass-killing-in-chechnya/#more-5127> [geraadpleegd 01/06/2018]

On Kavkaz, *Смертник совершил подрыв в Грозном в День победы [Een zelfmoordactivist blies zichzelf op in Grozny op de Dag van Overwinning]*, 09/05/2016, <http://onkavkaz.com/news/973-smertnik-sovershil-podryv-v-groznom-v-den-pobedy-shest-policeiskih-postradalo.html> [geraadpleegd op 30/05/2016]

Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE), *OSCE Rapporteur's Report under the Moscow Mechanism on alleged Human Rights Violations and Impunity in the Chechen Republic of the Russian Federation*, 20/12/2018, <https://www.osce.org/odihr/407402?download=true> [geraadpleegd 21/06/2019]

Ośrodek Studiów Wschodnich (OSW), Issue 34 (Falkowski M., Marszewski M.), *The 'tribal areas' of the Caucasus. The North Caucasus – an enclave of 'alien civilisation' within the Russian Federation*, 14/04/2010, http://www.osw.waw.pl/sites/default/files/PRACE_34.pdf [geraadpleegd op 30/08/2010]

Ośrodek Studiów Wschodnich (OSW), *Homo Jihadicus*, 21/09/2015, <http://www.osw.waw.pl/sites/default/files/homoiihadicus.pdf> [geraadpleegd op 30/05/2016]

Ośrodek Studiów Wschodnich (OSW), *Militants of the North Caucasus have a new leader*, 26/03/2014, <http://www.osw.waw.pl/en/publikacje/analyses/2014-03-26/militants-north-caucasus-have-a-new-leader> [geraadpleegd op 12/06/2014]

Ośrodek Studiów Wschodnich (OSW), *No change in the Russian Caucasus. The winter olympics amid a local war*, 01/2014, http://www.osw.waw.pl/sites/default/files/praceosw-47-rosyjski_kaukaz_ang-net.pdf [geraadpleegd 12/06/2014]

Ośrodek Studiów Wschodnich (OSW), *On the periphery of global jihad*, 14/11/2014, http://www.osw.waw.pl/sites/default/files/pw_46_ang_kaukaz-polnocny_net.pdf [geraadpleegd op 07/06/2015]

Ośrodek Studiów Wschodnich (OSW), *Ramzanistan, Russia's Chechen Problem*, 25/08/2015, http://www.osw.waw.pl/sites/default/files/pw_54_ang_ramzanistan_net.pdf, [geraadpleegd op 25/05/2016]

Ośrodek Studiów Wschodnich (OSW), *Russia: Kadyrov is in conflict with the law enforcement agencies*, 29/04/2015, <http://www.osw.waw.pl/en/publikacje/analyses/2015-04-29/russia-kadyrov-conflict-law-enforcement-agencies> [geraadpleegd op 07/06/2015]

Ośrodek Studiów Wschodnich (OSW), *The Islamic State in the Caucasus – who benefits?*, 14/01/2015, <http://www.osw.waw.pl/en/publikacje/analyses/2015-01-14/islamic-state-caucasus-who-benefits> [geraadpleegd op 07/06/2015]

Parliamentary Assembly of the Council of Europe (PACE), *Human rights in the North Caucasus: what follow-up to Resolution 1738 (2010)?*, 08/06/2016, <http://semantic-pace.net/tools/pdf.aspx?doc=aHR0cDovL2Fzc2VtYmx5LmNvZS55pbnQvbnNveG1sL1hSZWYvWDJILURXLWV4dHlUyXNwP2ZpbGVpZD0yMjc3MSZsYW5nPUVO&xsl=aHR0cDovL3NibWFudGljcGFjZS5uZXQvWHNsdC9QZGYvWFJlZi1XR1BVC1YTUwyUERGlnhzbA=&xsltparams=ZmlsZWlkPTIyNzcx> [geraadpleegd op 15/06/2017]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Information war highlights intensified fighting in Chechnya*, 20/02/2012, <http://www.rferl.org/content/information-war-highlights-intensified-fighting-in-chechnya/24490250.html> [geraadpleegd op 14/06/2012]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Memorial Gives File On 13 Missing Chechens To Russian Ombudswoman*, 27/07/2017, <https://www.rferl.org/a/memorial-rights-missing-chechens-russia-ombudswoman-moskalkova/28643461.html> [geraadpleegd 01/06/2018]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *North Caucasus Insurgency Selects New Leader*, 25/05/2015, <http://www.rferl.org/content/north-caucasus-insurgency-selects-new-leader/27043027.html> [geraadpleegd 07/06/2015]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Закон и Рамзан [De wet en Ramzan]*, 01/07/2015, <http://www.svoboda.mobi/a/27102424.html>, [geraadpleegd op 30/05/2016]

Radio Svoboda, *Трое задержанных после спецоперации в Грозном были найдены мёртвыми [Drie na speciale operatie gearresteerden zijn dood teruggevonden]*, 06/01/2021, <https://www.svoboda.org/a/31035891.html> [geraadpleegd 10/06/2021]

Rosgvardiya, *Северо-Кавказский округ войск национальной гвардии Российской Федерации [Noord Kaukasus region van troepen van de nationale garde van de Russische federatie]*, s.d., <http://rosqvard.ru/ru/page/index/severokavkazskij-federalnyi-okrug> [geraadpleegd 21/06/2019]

Russian Analytical Digest, Nr. 238 (S.N. Zhemukhov), *Radical Islam in the North Caucasus*, 22/07/2019, <https://css.ethz.ch/content/dam/ethz/special-interest/gess/cis/center-for-securities-studies/pdfs/RAD238.pdf> [geraadpleegd 15/06/2020]

Russian Analytical Digest, Nr. 238 (E. Sokirianskaia), *Chechnya under Ramzan Kadyrov*, 22/07/2019, <https://css.ethz.ch/content/dam/ethz/special-interest/gess/cis/center-for-securities-studies/pdfs/RAD238.pdf> [geraadpleegd 15/06/2020]

Russia-Eurasia Terror Watch, *Kadyrov: no more than 50 fighters left in Chechnya*, 02/01/2012, www.retwa.com [geraadpleegd op 26/06/2012]

Saferworld, *North Caucasus: views from within*, 03/2012, <http://www.saferworld.org.uk/resources/view-resource/636> [geraadpleegd op 17/06/2013]

Sobesednik, *Правозащитник о спецоперации в Чечне [Mensenrechtenactivist over een special operatie in Tsjetsjenië]*, 17/01/2017, <https://sobesednik.ru/politika/20170117-pravozashchitnik-o-specoperacii-v-chechne-zaderzhannyh-sotni> [geraadpleegd op 15/06/2017]

United States Commission on International Religious Freedom, *Annual Report 2013*, 04/2013, <http://www.uscirf.gov/reports-and-briefs/annual-report/3988.html> [geraadpleegd 17/06/2013]

United States Department of State (USDOS), *Country Reports on Human Rights Practices for 2012, Russia*, 19/04/2013, <http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2012&dliid=204331> [geraadpleegd op 17/06/2013]

United States Department of State (USDOS), *Country Reports on Human Rights Practices for 2016, Russia*, 07/03/2017, <https://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm> [geraadpleegd op 15/06/2017]

United States Department of State (USDOS), *Country Reports on Human Rights Practices for 2017, Russia*, 20/04/2018, <http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2017&dliid=277211> [geraadpleegd 01/06/2018]

United States Department of State (USDOS), *Country Reports on Human Rights Practices for 2018, Russia*, 13/03/2019, <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2019/03/RUSSIA-2018-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf> [geraadpleegd 21/06/2019]

United States Department of State (USDOS), *Country Reports on Human Rights Practices for 2019, Russia*, 11/03/2020, <https://www.state.gov/reports/2019-country-reports-on-human-rights-practices/russia/> [geraadpleegd 15/06/2020]

United States Department of State (USDOS), *Country Reports on Human Rights Practices for 2020, Russia*, 30/03/2021, <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2021/03/RUSSIA-2020-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf> [geraadpleegd 10/06/2021]

Yashin I., *Угроза национальной безопасности России [Bedreiging van de nationale veiligheid van Rusland]*, 02/2016, <http://www.putin-itogi.ru/f/Ugroza-Doklad-IlyaYashin-TextOnly.pdf> [geraadpleegd op 15/06/2017]